

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
NOVEMBER 9

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIV Nr. 42 (5644)

2013. gada 9. novembris – 15. novembris

Latvijas aizsardzības ministra darba vizīte ASV

NO LATVIJAS REPUBLIKAS ĀRLIETU MINISTRIJAS MATERIĀLIEM

No 28. oktobra līdz 1. novembrim ASV darba vizītē apmeklēja Latvijas Republikas aizsardzības ministrs Artis Pabriks.

Vašingtonā aizsardzības ministrs Artis Pabriks tikās ar ASV aizsardzības ministru Čaku Heiglu, kas augstu novērtēja Latvijas un citu Austrumeiropas

Pabriks ASV kolēģam pateicās par noturīgo ASV atbalstu Latvijas neatkarības stiprināšanā, kā arī Latvijas bruņoto spēku veidošanas procesā un modernizācijā. Viņš atzinīgi novērtēja līdzšinējo Latvijas bruņoto spēku sadarbību ar Mičiganas Nacionālo gvardi, ar kuŗu kopā uzsākts projekts

notnē, pārveidojot to par komerciālu tirdzniecības ceļu.

Pabriks piedalījās arī ASV Aizsardzības departamenta un Vācijas Maršala fonda organizētajā konferencē „Transatlantiskā drošība un dažādība”, kuŗas laikā iepazīstināja ar Latvijas pieredzi dažādu sabiedrības un etnisko grupu integrācijā bruņotajos spēkos.

28. novembrī aizsardzības ministrs Artis Pabriks uzstājās *The Heritage Foundation* rīkotajā diskusijā, kuŗā norādīja, ka Latvija krīzes gados īstenojusi virkni reformu aizsardzības sistēmā, lai to padarītu maksimāli efektīvu. *The Heritage Foundation* ir ASV izpētes un izglītības iestāde, domnīca, kas dibināta 1973.gadā.

Vizītes laikā aizsardzības ministrs Artis Pabriks tikās arī ar ASV Nacionālās drošības padomes koordinātoru kiberdrošības jautājumos Maiklu Danielu, ar kuŗu tika pārrunāta triju Baltijas valstu un ASV prezidenta panāktā vienošanās par ciešāku sadarbību kiberdrošības jomā. Lai to īstenojot praksē, A. Pabriks un

M. Daniels vienojās, ka nākotnē nepieciešama pieredzes apmaiņa par kiberdrošības palielināšanu kritiskajai infrastruktūrai tādās tautsaimniecībā būtiskās nozarēs kā, piemēram, enerģētika un transports.

Tāpat aizsardzības ministrs piedalījās arī apaļā galda dis-

atlantiskajai sabiedrībai. Ministrs iepazīstināja diskusijas dalībniekus ar Latvijas redzējumu par nākotnes drošības situāciju un galvenajiem izaicinājumiem.

Ministrs tikās arī ar latviešu kopienu Vašingtonā, iepazīstinot to ar līdz šim paveikto un tu-

Latvijas Republikas aizsardzības ministrs Artis Pabriks (vidū) sarokojas ar ASV aizsardzības ministru Čaku Heiglu

valstu aktivitāti NATO, uzsvērot, ka tās organizācijai piešķirušas dzīvīgumu. Pabriks atzina, ka Austrumeiropas valstis vēl atceras, ko nozīmē nest nebrīves važas, jo to atstātās pēdas vēl nav pilnībā izgaisušas nedz fiziski, nedz no cilvēku atmiņām. Tas valstīm liek būt aktīvām, domājot par savas valsts aizsardzību.

Ministrs uzsvēra, ka Latvijai ir būtiski, lai, neskatoties uz aizsardzības budžeta samazinājumu, ASV arī nākotnē turpinātu savu iesaisti Eiropā, gan piedaloties mācībās, gan veidojot kopīgas aizsardzības spējas ar citu dalībvalstu bruņotajiem spēkiem. Ministrs informēja, ka Latvija savas prezidentūras laikā Eiropas Savienībā par prioritāti aizsardzības jomā plāno izvirzīt transatlantisko attiecību stiprināšanu. Heigls pauda atbalstu šādai idejai.

ASV aizsardzības ministrs norādīja, ka ASV izprot Latvijas rūpes par drošības izaicinājumiem, un atzina, ka Latvijas pieredze valstiskuma izveidē un nostiprināšanā ir būtiska.

Libērijas bruņoto spēku apmācībā, kā arī citas iniciatīvas.

Savukārt ASV aizsardzības ministrs pateicās Latvijai par ieguldījumu starptautiskās drošības stiprināšanā, piedaloties starptautiskajā operācijā Afganistānā un nodrošinot Ziemeļu apgādes ceļa funkcionēšanu starptautisko spēku apgādei.

Vizītes laikā Pabriks apmeklēja arī Aizsardzības loģistikas aģentūru, kur tikās ar ASV Aizsardzības loģistikas direktoru viceadmirāli Marku Harničeku. Tikšanās laikā puses pārrunāja līdzšinējo sadarbību kravu pārvadājumu nodrošināšanā uz un no Afganistānas, kā arī iespēju Latvijas uzņēmumiem piedalīties iepirkumos ASV bruņoto spēku vajadzībām Afganistānā. Pabriks uzsvēra, ka šāda iespēja Latvijas uzņēmumiem dotu papildu stimulu tālākai izaugsmei. M. Harničeks norādīja, ka līdz ar plānoto operācijas sašaurināšanos Afganistānā būtiski samazināsies arī pārvadājumu apjoms, tajā pašā laikā atzīstot, ka labi organizētajam Ziemeļu apgādes tīklam būtu jārod pielietojums arī nā-

Tikšanās laikā Vašingtonā

kusijā ASV Atlantijas padomē (*Atlantic Council*) par nākotnes drošības izaicinājumiem trans-

vākajiem attīstības plāniem aizsardzības nozarē, kā arī par Latvijas politiskajām aktualitātēm.

Laipni aicinām uz

LATVIJAS VALSTS 95 GADU SVĒTKU SVINĪBĀM
svētdien, 17. novembrī
Bostonas Trimdas draudzes telpās
58 Irving Street, Brookline, MA

Svētku dievkalpojums plkst. 11:00,
kam sekos svētku akts ar koncertu plkst. 1:00.
Ieeja aktā: \$15, skolniekiem brīva.
Rīko Latvijas valsts svētku komiteja Bostonā

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 139.00;
6 mēn. US \$ 80.00; 3 mēn. US \$ 48.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Administrātore ASV:** Rasma AdamsTālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543 e-pasts: rasma@laiks.us,
114 4th Ave NW, Largo, FL33770**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1**Reklāma laikrakstā *Laiks* un mājaslapā www.laiks.us**

ASV - Tālr. 727-953-6313, fax. 727-286-8543,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us**LAIKS**596 Middlesex Ave
Metuchen, NJ 08840
laikdsr@aol.com
www.Laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 48.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 80.00
1 gadam.....ASV \$ 139.00

Gada abonenti saņems bez maksas:

- 1) sešus JAUNO LAIKS pielikumus;
- 2) gada beigās – nākamā gada *Laika* mākslas kalendāru

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$230.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$240.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avizes

Gadā.....ASV \$25.00

Kanadā gadā.....ASV \$30.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS**Pilnveidosim
pieminekli**

ULDIS PRIEDE. RĪGA

Pieminekļu graušana ir barbarisms, kas mantots no padomju laikiem. Toreiz grāva

patiesās kultūras vērtības un veidoja jaunās – komunistiskajai ideoloģijai atbilstošās. Tajos gados centās kapos ierobežot piekļuvi pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes atdusas vietai, bet par "brīvprātīgiem" ziedojumiem uzcēla Uzvaras pieminekli Uzvaras laukumā.

Nav saprotama tur attēloto personu sakarība ar jebkādu uzvaru.

Tā kā minētais pieminekli celts arī par manu naudu, uzskatu par pienākumu to pilnveidot un padarīt saprotamu katrai personai, kas atrastos pieminekļa tuvumā. Vajadzētu nedaudz. Aiz skrejošās sievietes muguras jānovieto lopu vagoni ar caurumu grīdā. Šāda tipa vagoni uz attālākām PSRS vietām aizveda tūkstošus Latvijas iedzīvotāju. Ja uz vagona ārpuses novietotu baltu plāksnīti ar melnu uzrakstu "Latvija – Sibīrija", būtu skaidrs, ka sievietei mūk no izsūtījuma, bet uzbrūkošie vīri vēlas viņu notvert. Būtu atrisināta vēl viena problēma. Kādā noteiktā datumā pie pieminekļa nepulcētos uz alkoholu tendēta publika.

VAI VĒLATIES SLUDINĀJUMU KRĀSĀS?**Pastāstiet mums par sevi un
savu nodarbošanos!****LAIKA lappusēs varat apsveikt
savus draugus un kolēģus!**Laikraksts *Laiks* (pielikums JAUNO LAIKS) piedāvā

Jums iespēju ievietot KRĀSAINU sludinājumu

2013. gada krāsainajā 43. numurā.

Visi krāsainie sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,

un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Laipni lūdzam KRĀSAINO,

pilnīgi gatavo („Camera Ready“) sludinājumu

līdz 8. novembrim nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.

Par tehniskiem jautājumiem rakstīt Solvitai – redakcija@laiks.usVispār. info: Diāna Simmons Rudzīte: e-pasts: LaiksDSR@aol.com.**Riga Ven Travel Inc.****Piesakieties tūrei uz
Dienvidameriku!**

Zvaniet – INESE ZAKIS

Tālr.: 727-623-4666

6301 D Pelican Creek Crossing

St. Petersburg, Florida 33707

E-pasts: rigaven@aol.com**Nespēju noklusēt
īstenību!***Laika* nr. 40, 8. lpp. ir lasāms, ka Toronto pensionāru saiets 17. oktobrī ir bijis vēltīts latviešu rakstniekiem Veronikai Strēlertei un Rūdolfam Blaumanim.

Gribas jautāt: Kad šolaiku runāji izbeigs izplatīt aplamas ziņas un no kādiem avotiem tās ņemtas?

Nespēju noklusēt īstenību, ko sniedz „Latviešu konversācijas vārdnīca” 20. sēj. A. Gulbja spiestuves 1939.-1940. g. izdevums. Galvenie redaktori: profesors A. Švābe, prof. A. Būmanis, prof. K. Dišlers.

Strēlerte Veronika (istā vārdā Rudīte Švābe) dzejniece, dz. 10.10.1912. g. Dobeļē kā turienes pag. rakstveža meita. 1919.-30. Mācījies Jelgavas IV pamatskolā, II Jelgavas Valsts un II Rīgas pilsetas ģimnazijā, no 1932. g. studē LU romāņu filoloģiju. 1936. g. precējies ar A. Švābi.Ar pašiem pirmajiem klasiskā pantā rakstītiem dzejoļiem 1935. g. nāca nobriedusi, vairāk atziņu nekā jūtu un jūsmas dzejniece. Viņa uz tveņ lietās un parādības vairāk ar prātu, iedziļinās dabā, cilvēku pārdzīvojumos un vēsturē. Skaidrība un formāla gatavība raksturo viņas dzeju, kas iespējama *Daugavā, Senatnē un mākslā* u. c. Gadu pēc laulībām ar prof. A. Švābi ir iznācis krājums „Vienkārši vārdi”.

Par prof. A. Švābi kā vēsturietnieku, tiesībnieku un rakstnieku ir plašs apraksts „Latviešu konversācijas vārdnīca” 21. sējumā 1940. gada iespaidumā. A. Švābes vārds bija pārāk populārs un komunistiem kā dadzis acīs. V. Strēlerte Latviju bija apmeklējusi vēl okupācijas gados, tad otrā vira vārds bija kā „segvārds”. Latvijā kādreiz tāds Johansons vēl nebija ne vēsturietnieks, politiķis, pat ne nopietns students, jauns zēns, tikko no skolas nācis. Vairāk caur labiem paziņām izvairījies no iesaukšanas. Visa tā lielā godināšana un slavīšana ir radusies šīs paudzes skatījumā. Prof. A. Švābem gan bija plaši zinātniski krājumi arī par latviešu tautas vēsturi. Bet Zviedrijā bija arī vēl citi, piemēram, Uldis Ģermanis.

Patiesā cieņa
GAIDA VALKOVSKA
SALEMĀ, OREGONĀ

Imanta Ziedoņa piemiņas pēcpusdienu Čikāgā

ANNA ZIRNE

Ciānas draudzes dievnāmā 20. oktobrī notika Čikāgas literārās kopas ierosinātā Imanta Ziedoņa piemiņas pēcpusdienu, kurā piedalījās dzejnieka talanta cienītāji no vietējās latviešu sabiedrības vairākām paaudzēm. Jau no pulksten 12 Ciānā valdīja liela rošība, gatavojoties gaidāmajam sarīkojumam.

Arī man bija iespēja piedalīties Imanta Ziedoņa piemiņas pēcpusdienā ar epifāniju „Bērniņ, neēd, kad dziesmu dzied.” Imants Ziedonis man pašai jau no skolas laikiem ir ļoti iemīļots dzejnieks un epifāniju autors. Tieši tāpēc arī man šī pēcpusdienu bija tik ļoti svarīga, un bija patiesi prieks par to, ka varēju tajā piedalīties.

Sarīkojumu iesāka Čikāgas Krišjāņa Barona latviešu skolas pārzine Elisa Freimane ar īsu uzrunu par godu slavenā dzejnieka daiļradei un radošajam mūžam, kā arī drošsirdībai un mūžīgajai mīlestībai pret Latviju. Viņa teica: „Imanta Ziedoņa dzejā kaut ko sev var atrast jebkurš lasītājs, katrā vecumā un katrā dzīves posmā. Un atkal, pārslasot vēlreiz sen aizmirsto, atrast ko jaunu.”

Dzejas pēcpusdienu turpinājās ar paša dzejnieka balsi epifānijā „Dziediet”. Šajā brīdī mani pārņēma pārpasaulīga sajūta, jo ar prātu apzinājos, ka šis talantīgais cilvēks savu mūžu jau ir noslēdzis, taču šķita, ka viņš ir tepat blakus un turpina meklēt atbildes uz daudziem neatbildētajiem jautājumiem. Viņa dzeja un epifānijas izskanēja gan Krišjāņa Barona latviešu skolas audzēkņu un skolotāju Elisas Freimanes, māc. Gundegas Puidzas, Maretes Austrīņas, Kaivas Freimanes, Dāvja Lāčkāja, Gunāra Robežnieka, Kriša Brunovska, Daigas, Imanta un Anneli Ceru, Sabines Brunovskas, Elizabetes Dudorānes, Māra Lucāna, un manā – Annas Zirnes – lasījumā, gan arī Kalvja Cera,

Olģerta Golovčika, Lilitas Spunes, Dainas Albertiņas, Ivara Antēna un Ojāra Freimaņa skaistajās balsīs. Bija jauki dzirdēt dzejoļus gan no krājuma „Motociks”, gan no grāmatas „Poēma par pienu”, gan vairākas epifānijas, un sajūst šajos vārdos spēku, ko mums ir dāvinājis Imants Ziedonis.

Šo emocijām bagāto, Imanta Ziedoņa daiļradei veltīto pēcpusdienu pabeidza dziesma „Svētvakars”, kurā vispirms nodziedāja Ciānas draudzes koris diriģentes Ingridas Jennings un klavierpavadītājas Sarmas Alles vadībā, un pēc tam pievienojās arī visi klātesošie, neatkarīgi no vecuma,

Anna Zirne, Kaiva Freimane, Marete Austrīņa runā Imanta Ziedoņa epifāniju „Bērniņ, neēd, kad dziesmu dzied”
// Foto: Larisa Roziņa

Visu piemiņas pēcpusdienu caurvija arī Imanta Ziedoņa vārdos ietērtās dziesmas, tās dziedāja Čikāgas vīru koris diriģentes Māras Vārpas vadībā un Sarmas Alles klavierpavadījumā, dziedāja arī Alnis Cers, Mārtiņš Šimānis, Ēriks Kīns, Pēteris Freimanis, māc. Gundega Puidza un Māra Vārpa. Sarīkojuma programmiņās bija visu dziesmu vārdi, kas deva iespēju arī klausītājiem dziedāt līdzī. Skanēja gan „Tāpēc jau, ka nevar zināt kāpēc”, „Mīlestība divreiz neatnāk”, „Tā es tevi mīlēšu”, gan „Rīta stunda ir sievietei”, „Un kamēr mazs, brūns teliņš”, „Vakardziesma”, gan arī „Nepātraukti, nenorimti”.

dzimuma vai citām atšķirībām, jo visi jutāmies noskaņoti uz vienas dvēseles stīgas. Tajā brīdī mani pārņēma milzīga emocionāla kopības sajūta un latviskums, kas man, iebraucējai, bija ļoti patīkams pārsteigums. Lai cik tālu arī mēs atrastos no savas dzimtenes, vienmēr ir jaspēj radīt sajūtu, ka esam mājās.

Paldies par šo jauko Imanta Ziedoņa piemiņas pēcpusdienu visiem, kas piedalījās ar savu atbalstu un uzstāšanos, un visiem, kuri pielika roku, lai viena skaista, saulaina svētdienas pēcpusdienu atsauktu atmiņā izcilo latviešu dzejnieku un savas tautas patriotu Imantu Ziedoni.

Cildinoši vārdi par latviešu mūziku

GREENFIELD, Guides. qxd 9/26/2013

Latvian Winterfest: Christmas Cantatas

ESENVALDS: Christmas Eve; PUCE: Christmas

Cantata; KALNINS: Winter Solstice Mystery

Albany 1389 – 75 minutes

Ņujorkas Latviešu koris, jauniešu koris *Balsis*, koris *Austrums*; Latvijas Nacionālās operas orķestris/ Andrejs Jansons, Ārijs Šķepasts, Ints Teterovskis, Laura Padega-Zamura.

Baltijas valstīs joprojām ir dzīvs Džona Ruttera (*John Rutter*) gars. Šādu atsauksmi es saņēmu par Ērika Ešenvalda „Ziemsvētku vakaru” (12 min.), kas uzbūvē siltus, pūkainus ziemas vakarus, kādos mūs apciemo eņģeļi, kad visa kā ir daudz un tomēr ir mazliet skumji, bet mūs apņem bezgalīgā Dieva mīlestība. Tā ir īsa maīga priekšspēle visam, kas vēl nāks.

Valta Pūces kantāte altam, jauktajam korim un kamerorķestrim ir saturā bagāta. Ar aiz-

rautīgu „*Libera me*” tā dod vaļu virknei etniski uzlādētu tikšanos ar draiskiem nerātņiem ķekatniekiem, svētku dančiem, mielastu, reprīzē retrospektīvi izvadot cauri pilnai gadalaikam aprītei. Aldonis Kalniņš savā „Ziemas saulgriežu mistērijā” uztur tautisku garu, to piesātinot ar bērnišības atmiņu tēliem par pirmssvētku maiziņu cepšanu, gaļas šmorēšanu, vēju gaudošanu, ubagu ubagošanu, ķekatnieku draiskošanu un rūpju pārņemtam meitu mātēm. Te jūtama

tauta, kas prot pilnībā atdoties Ziemsvētkiem apburošā un atmiņas raisošā veidā.

Dziedājums ir skanīgs un aizrautīgs, ļoti pieskaņots šīs mūzikas folkloriskajam raksturam. Koris dzied skaisti, ar vieglām, neuzbāzīgām solo balsīm paužot nevainību un prieku, kas ir visā, ko viņi dzied. Ieskaņots ir nevainojami, tā ka nekas no vokālajām kvalitātēm netiek pazaudēts. Klāt pievienoti tulkojumi. Ja gribat šo svētku laikā iztēloties ceļojumu „Ziemsvētki apkārt pasaulei”, šeit būs pase un biļete.

P.S.: Ja vēlaties iegādāties šo disku, sazinieties ar Guntu Aldzeri. Cena \$15, ieskaitot sūtīšanu. Čeks rakstāms uz *New York Latvian Concert Choir* vārda un sūtāms uz sekojošo adresi: 23 Schenck Ave. Apt. #3 BC Great Neck NY 11021 (516) 225-9353

Patiesi mīlas stāsts

Ilze Berzins

Ilze Bērziņa
jaunākajā grāmatā
aicina noticēt
laimīgām beigām.

Iespējams, jūs esat jau sekojuši Ilzes Bērziņas literāro varoņu *Izzie* un *Nick* piedzīvojumiem, centušies atrisināt kādu no viņas kriminālromānos attēlotajām slepkavībām vai jūs savaldzinājuši viņas biografiskie portreti.

Pat ja jūs vēl neesat neko lasījuši no Ilzes Bērziņas darbiem, jums patiks viņas jaunākais romāns „*A True Love Story*”, kurā varēsiet kopā ar rakstnieci ceļot no Latvijas uz Vāciju, tad Kanadu, uz Parīzi un atpakaļ un visu beidzot – pēc romantiskām neveiksmēm, trakulīgiem piedzīvojumiem un traģiska zaudējuma – nonākt Meinā, ASV, kur viņa beidzot atrod savas īstās mājas un īsto mīlestību.

Ilzes Bērziņas stāstījums ir brīžiem skarbs, brīžiem humoristisks un domas rosinošs, bet vienmēr saistošs. Pat ja jūs neticat laimīgām beigām, šie brīnišķīgie memuāri var mainīt jūsu domas.

Grāmata iznāks 5. novembrī, un tā ir pasūtīnāma, sazinoties ar Ilzi Bērziņu (ilzeberzins@hotmail.com), adrese 21 Roosevelt Ave Waterville ME 04901. Grāmata maksā \$20, ieskaitot sūtīšanu. Grāmata ir angļu valodā.

**LAIKA mākslas kalendārs 2014
ceļā pie jums!**

LŪDZAM IEVĒROT:

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonētājam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt, pasūtinot LAIKAM pēc adreses: **Rasma Adams 114 4th Ave NW, Largo, FL33770.**

Pa tālruni pasūtījumus NEPIEŅEM!
Pasūtinot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu.
Čeku rakstīt uz Laiks, Inc.

2014. gada kalendārs: ..... gab. X US \$18,00 .....

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3,00;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts .....

3x3 saieti Latvijā aicina

Latvijā nākamvasar atkal notiks divi 3x3 saieti – no 13. līdz 20. jūlijam Rucavā un no 20. līdz 27. jūlijam Smiltēnē

Locīsim pūru Rucavā!

Rucavas 3x3 pamattema ir *Pūrs* – simbols, kas mūs vedina aizdomāties par cilvēku un tautas resursiem, par to, cik bagāti mēs esam – ne tikai materiālā izpausmē. Kas ir mūsu garīgais pūrs, piederība, pasaules uzskats, dzīvesveids un kā to nodot tālāk.

Smiltēnes 3x3 saieta darba grupa: saieta vadītāji Ainārs un Inese Grīnvaldi, kultūras pārvaldes vadītāja Pārsla Jansone, Smiltēnes domes priekšsēdis Ainārs Mežulis, Smiltēnes Trīs pakalnu sākumskolas skolotāja un vietējās darba grupas vadītāja Vija Sokolova, pašvaldības policijas priekšnieks Normunds Liepa, Smiltēnes tehniskuma projektu vadītāja Rudite Grabovska un domes priekšsēža vietnieks Gints Kukainis. Smiltēnes 3x3 vadītāji Inese un Ainārs Grīnvaldi (otrais un trešā no kreisās)

Saietā darbosies ap 40 ievirzes, kurās lektori un meistari dalīsies savās zināšanās un prasmēs – no filozofijas līdz bēbišu skoliņai, no pļavas mācības un virtuves gudrībām līdz rotu kalšanai un mul-tēnītes zīmēšanai. Daudzas nodar-bības ir tradicionālas – ģimeņu seminārs, folklorā, politika, kristīgā reliģija un ētika, arhaioloģisku rotu kalšana, keramika, pļavas mācība, kurzemnieku vir-tuve, tautasdejas, folklorā bēr-niem ar ieskatu latviešu mīto-logijā, *Vilku mācības* puikām, pusreizpuse (ra-došo nodarbību cikls) – pirms-skolas vecuma bērniem un bē-bišu skoliņa ma-zuļiem kopā ar mammām vai tētiem.

Taču tāda veida nodar-bības, kas lieliski papildina mūsu alkas izzināt lat-visko, bet 3x3 saietos bijušas retāk, – metallkalšana, novad-pētniecība, apmeklējot no-vada ievērojama mākās vietas, vēstures ievirze par kuršu sen-vēsturi, praktisks kurss – *Tava veselība, Tava atbildība* (masāža). Taču tas nebūt nav

viss – jostu aušana, adīšana, kreklu šūšana un izšūšana, ādas apavu (arī pastalu) darināšana, žurnālistika, tīmekļa lapas veidotāju pulciņš, apsveikuma kartīšu veidošana un vēl, un vēl.

Saietu organizē Inese Krūmiņa kopā ar savu kuplo ģimeni. Tas būs jau astotais Ineses vadītais 3x3 saiets.

Laipni gaidīti Smiltēnē!

Smiltene atkārtoti par 3x3 saieta vietu izvēlēta latviskās vides, Smiltēnes novada domes un tehnikuma vadības atsau-cības un piemērotās infrastruktūras dēļ.

Saietu organizēt un vadīt pirmoreiz uzņēmušies Inese un Ainārs Grīnvaldi. Plānotajiem 300 dalībniekiem nodar-bības notiks Smiltēnes ģimnazijā un tehnikumā, kas dienesta vies-nīcā nodrošinās arī dzīvošanu. Par gardu maltīti rūpēsies teh-nikuma ēdnīcas saimnieces, ēdiena gatavojot malkas krāsnī.

Saietā būs interesantas, saistošas nodar-bības visiem vecumiem trīs cēlienos vairāk nekā ar 40 ievirzēm. Ieviržu vadītāji no Smiltēnes novada palīdzēs iepazīt vietējo novadu un tā iedzīvotājus. Ģimenes mācība būs pie Māras Tupeses un Līgas Rupertes, latviskie godi – pie Ineses Krūmiņas. Kalšanas amatu ierādis meistars Jānis Keiselis, etnografisko brunču šūšanu Inga Keistere, lina kreklu darināšanu Vija Liepa, alus da-rīšanu Jānis Valdmanis. Pašam savu kokli uzbūvēt palīdzēs meistars Andris Roze.

Piedzīvot un izdzīvot 3x3 teātri

varēs kopā ar Lailu un Jāni Kirmuškām, smelt prieku un kopības izjūtu dejā un kustībā varēs Lilijas un Edgara Liporu vadītajā ievirzē. Par dzimtas sirds-apziņu, senču spēka nozīmi meklēsim atbildes Aloidas Jurčenko praktiskās filozofijas ievirzē. Par

Ilga Reizniece un Zane Stafecka. Vakaros – danči visiem un sa-runas un sadziedāšanās pie alus kausa jeb nikšana. „Brīvajā mikrofonā” tiek gaidīti ģimeņu priekšnesumi.

Noteikti būs ekskursija, lai iepazītu Smiltēnes novadu. Daudzinā-

Krūmiņu ģimene daudzinajuma laikā. No kr.: Inese, Jānis, Egija, Ingus, Ieva, Edžus, Kārlis, Mētra, Baiba

politiku būs diskusijas Anša Bogustova vadībā.

Lielī un mazi vīri darbosies kopā ar Jāni Krūmiņu *Vilku mācībā* un ievirzē *No zēna par vīru*. Ķermenī, mugurkaulu stiprināsim un atveseļosim kopā ar Anitu Elksni. Būs jau tradicionālā Ven-tiņu stāstnieces un zaļu sievas Līgas Reiteres ievirze. Sadziedāšanās ievirzi vadīs Vivita Skurule, bet Ārija Stūrniece palīdzēs apgūt aktiermeistarību un runas mākslu. Nodar-bības paredzētas visu vecumu bērniem, bet tie, kuŗi sa-snieguši 10 gadus, varēs piedalīties ķīmijas eksperimentos kopā ar skolotāju Jāni Celmiņu. Ro-taļas un dančus ģimenēm mācīs

jums notiks Ligo kalnā. Pašdarb-nieku vakarā būs teātra izrāde un īsta zaļumballe ar izcilo Smiltēnes pūtēju orķestri. Abos saietos katru dienu atspoguļos televīzija un avīze, taps dalībnieku skaņu (mūzikas) disks.

Ārzemju latvieši uz abiem saietiem var pieteikties pie koordinā-tora Arnolda Ruperta, liga3x3@iserv.net; 2141 Brunsink N.E. Grand Rapids, MI 40503. USA). Tāl. (616) 456-8023. Dalības maksa ir \$ 300 personai (bērniem līdz 7 gadu vecumam pusceņa), bet nepārsniedzot \$ 750 kodolģimenei.

Vairāk informācijas būs tīmeklī: www.3x3.lv

GUNĀRS LIEPIŅŠ

Skaistā, saulainā un patīkami siltā 3. novembra pēcpusdienā Floridas tautieši svinēja gadskār-tējo Mārta balli. Lai gan istā Mārta diena būtu bijusi nedēļu vēlāk, šoreiz pasteidzāmies, jo šai dienā varēja ierasties tāli un gaidīti viesi no Latvijas – „Trio” Smite, Kārkle, Cinkuss. Šis bija „Trio” sešpadsmitais un pēdējais koncerts Ziemeļamerikā.

Tāda enerģija laikam piemīt tikai jauniem latviešu māksli-niekiem – mēneša laikā krustot lielo Ziemeļamerikas kontinentu no Toronto Kanadā līdz Port-landei Oregonā un 13 citām Amerikas pilsētām, līdz beidzot koncertēt St. Pētersburgas lat-viešu biedrībā Floridā. Māksli-nieki ielidoja Floridā sestdien vienos pēcpusdienā, koncerts bija piecos, un jau nākamā ritā viņi sēdās lidmašīnā, lai dotos tālajā atpakaļceļā uz Rīgu. Kur tāda uzņēmība un izturība!

Koncerts, protams, brīnišķīgs, bet tas jau aprakstīts pasaules lielajā presē vairākas reizes, varu tikai minēt, ka visi astoņdesmit Floridas klausītāji piedalījās

priekšnesumos, gan sitot plauk-stas, gan dziedot līdzī pazista-mākās dziesmas. „Trio” nelaida nost no skatuves bez vismaz vienas piedevas. Kas par skaistām, varenām un skanīgām balsīm! Tā kā šis bija pēdējais koncerts, tad Ivars Cinkuss atzinās, bez pa-saulē izkaisīto tautiešu iepriecinā-šanas ar latviešu folkloru, „Trio” ceļojumam esot vēl viens, tāds mazāk publicēts uzdevums, proti, Edgars Kārklis meklē latviskas iz-celsmes sievu. Ņemšot vērā arī pie-dāvājumus no Floridas tautietēm.

Pēc koncerta – tradicionālā Mārta maltīte, par ko šoreiz bija gādājusi Mārīte Prāvs ar palīdzēm un palīgiem, tad loterija, kuŗā galveno laimestu – lielu, visādiem labumiem pildītu grozu – izlozēja mūsu pašu Maestro Ilmārs Dzenis. Tas jau bija tīri piemēroti, jo pēc labas ieturēšanās un varbūt pat kādas loterijas groza pudeles no-garšošanas, Maestro Dzenim bija jāsežās pie elektroniskām klavie-rēm, lai kopā ar ģitaristu Pēteri Ozolu gādātu par Mārta ballē deju mūziku. Jāsaka gan, ka de-jotāji kļuvuši lēnāki un polkai

TRIO mākslinieki: no kr. Ivars Cinkuss, Kristīne Kārkle-Puriņa, Edgars Kārklis un Zane Šmite. Lai gan bija uzstādīti mikrofoni, klausītāji piekrita ka jauno mākslinieku tīrās un spēcīgās balsis varēja piepildīt Biedrības zāli arī bez elektroniskās palīdzības // Foto: Gunārs Liepiņš

nav vairs tik liela piekrišana kā pirms dažiem gadiem, bet tādi lē-nāki valši vēl aizvien ir populāri.

Visi apmeklētāji piekrita, ka se-zonas atklāšanas balle bija labi iz-devusies, un arī tālie Latvijas viesi

bija apmierināti par iso, bet saulaino un silto Floridas apciemojumu.

Mārta dienas Floridā

DACE
MICĀNE ZĀLĪTE

Ņujorkā, Bruklinas rajonā 17. oktobrī bija divu latviešu populārās mūzikas grupu *Prāta Vētra* un *Instrumenti* koncerti. Klubā *Knitting Factory* pulcējas mūziķu grupas no dažādām pasaules vietām, uz skatuves mainoties ik pa pusstundai. Starptautiskais mūzikas festivāls bija mērķēts uz to, lai šīs grupas ieraudzītu ASV mūzikas biznesa producenti un menedžeri.

Sākumā īsa saruna ar *Prāta Vētras* solistu Renāru Kauperu.

Dace. Prieks tevi redzēt, Kauper!

Renārs. Paldies, prieks būt Amerikā!

Dace. Kādi ir tavi iespaidi par šo koncerttūri? Ko labu veiksmīgu *Prāta Vētra* ir paveikusi, lai mēs par to pastāstītu Amerikas latviešiem? Kāda šoreiz ir jūsu misija mūzikā?

Renārs. Mēs esam atbraukuši, lai piedalītos vairākās mūzikas konferencēs. Lai tas neizklausītos tik vispārināti un pārgudri, – tās ir mūzikas šovbiznesa aprindu tikšanās vietas, kur satiekas gan mūzikanti, gan producenti, gan aģenti un menedžeri. Visā šajā mūzikas buketē mēs mēģinām atrast savu vietu. *Prāta Vētra* Amerikā ir nezināms un jauns tirgus, kaut arī mēs esam šeit bijuši vairākas reizes, nekad neesam koncertējuši. Mums ir bijuši trīs nelieli koncerti Losandželosā, uzsveŗu – nelieli, pusstundīgas uzstāšanās konfe-

rences ietvaros. Tagad prieks, ka arī *Instrumenti* ir šajā startā.

Dace. Būtu ļoti labi, ja jums veiktos tāpat kā *The Beatles*, kas reiz atbrauca no Eiropas uz Ameriku un paņēma „savu lauciņu” Amerikas tirgū. Kāpēc gan latviešu mūziķi to nevarētu darīt?

Renārs Kaupers un Jānis Jubalts // Foto: Sarma Dindzāne Vansenta

Renārs. Nū.. tas ir augsts kalns, uz ko tiekies, bet, protams, ka būtu labi! Kas tas par zaldātu, kuŗš negrib būt par ģenerāli!

Jā, un paralēli konferenču būšanai mēs, protams, esam priedīgi, ka varam iepriecināt latviešus. Viņi ir, viņi ir daudz,

Grupa *Instrumenti* uzstāšanās laikā // Foto: Laila Gudrais

kas būtu angliki, jo mums ir jāprezentējas kā starptautiskai grupai, ja gribam tā nopietni domāt par tirgu. Bet tai pašā laikā mēs nevaram un negribam ignorēt to, ka mēs esam latvieši. Kad zālē ir latvieši, mēs dziedam latviski.

Dace. Kuŗu dziesmu vislabāk uzņēma amerikāņu klausītāji?

Renārs. Grūti pateikt. Man šķiet, „Četri krasti” ir tāda dziesma, kas aiziet uzreiz.

Dace. Lai veiksmīgs koncerts un labi panākumi! Gaidīsim atkal šajā krastā un bieži, bieži, bieži!

Renārs. Paldies, lai piepildās!

viņi ir katrā mūsu koncertā! Tas ir fantastiski, tas ir kārtīgs un pamatīgs atbalsts! Teiksim, ja Ņujorkā nebūtu šis latviešu sabiedrības, cik tad cilvēku būtu zālē?

Līdz ar to mēs mēģinām sabalansēt programmu, lai kaut

mūzicēja, nebija plašas koncertzāles auras, kuŗu viņi droši spētu piepildīt ar savu skaņu pasauli, bet abu mūziķu priekšnesumam atvēlētajā pusstunda koncentrētās personības paņēma klausītājus savā varā. Jāņa

– gan mūsu iekšējā sajūta, gan komplektā mūzika un vārdi, lai tas viss ietu roku rokā, – tas ir diezgan garš process, kam ir jāiziet cauri.

Dace. Latvijā daudzi jūsu grupas mūzikas panākumus

– gan mūsu iekšējā sajūta, gan komplektā mūzika un vārdi, lai tas viss ietu roku rokā, – tas ir diezgan garš process, kam ir jāiziet cauri.

Dace. Latvijā daudzi jūsu grupas mūzikas panākumus

Jānis. O, mēs gribam spēlēt daudz koncertu, mēs gribētu pabeigt studijas projektu Rīgā, lai būtu, kur Latvijas mūziķiem ierakstīt labu mūziku.

Reinis. Mēs noteikti rakstīsim mūzikas albumus. Es nezīnu, cik

Intervijas laikā ar Jāni un Reini // Foto: Laila Gudrais

Šipkēvica īsie paskaidrojošie teksti pirms dziesmām paspīlgtināja priekšnesumu arī ar intelektuālu akcentu. Piemēram, viena no dziesmām „*Poison Tree*” ir kompozīcija ar dzejas klasiķa Viljama Bleika dzeju. Tāpat kā *Prāta Vētra*, arī *Instrumenti* ir jau parādījušies arī mūzikas biznesa ļaudīm Losandželosā. Šodienas koncerts noslēdz rudens tūri Amerikā, un jau pavisam drīz viņiem jābūt Džona Kenedija lidlaukā, lai dotos uz Somiju, Tamperi, kur koncerti turpināsies.

Pēc koncerta izejam ārā uz ielas, lai aprunātos un ierakstītu interviju. Iela dūc pilsētas trokšņos, kluba apmeklētāji, arī iznākuši tepat uz ielas, bauda starpbrīdi. Pulciņš ir čalojošs. Tie latvieši, kas spējuši darba dienā izrauties un atnākt, lai atbalstītu savējos, priekā un sajūsmā daļās iespaidos par koncertu, telefoni klikšķina foto zibšņus un iemūžina šo brīdi Ņujorkā, jo tas ir latviešu populārās mūzikas vēsturē ierakstāms fakts, ka divas spilgtākās latviešu grupas kopīgi lauŗ sev ceļu Amerikas mūzikas tirgū. Un ir pārliecība, ka mūziķi iekaros popularitāti arī te, tāpat kā tas jau izdevies Latvijas opermāksliniekiem, kas kļuŗuŗi par Mēropolitēna operas solistiem.

Iepazīsimies ar grupu *Instrumenti* un mūziķu domām!

Dace. Kā jūs paŗi raksturotu savu mūziku?

Jānis. Mēs nevis meklējam un plānojam, kādā stilā gribētu spēlēt, bet tā mūzika atrada mūs pašus.

Reinis. Tā jau arī viesbieŗāk laikam notiek, ka rezultāts ienāk ausīs likumsakarīgi, bez kaut kādas sevis spaidīšanas.

Dace. Kāda nozīme jūsu mūzikā ir vārdiem?

Reinis. Liela nozīme, gribas dziedāt saskaņā ar sevi, gribas teikt to, kas tieŗām ir sakāms. Mēs esam diezgan kritiski pret tekstu, piekasīgi. Ja gribam, lai viss kopā būtu absolūta saskaņā

skaidro ar to, ka jums abiem ir klasiska un fundamentāla mūzikālā izglītība. Kā jūs to raksturotu?

Jānis. Mēs varam tikai būt pateicīgi saviem skolotājiem, kas mums daudz ko ir iemācījuŗi. Protams, tas vien neno droŗina to, ka tev ir mūzikā ko teikt, bet tie ir ieroči, tie ir instrumenti, ar kuŗiem jāstrādā, un tas protams ļoti palīdz. Ja ienāk prātā kādi mūzikāli pavērsieni, tu viņus vari arī reālizēt. Tas droŗi vien ir pats lielākais ieguvums.

Reinis. Tieŗi tā. Tas patieŗām ļoti, ļoti palīdz, un to tā īsti var novērtēt, redzot apkārt cilvēkus, mūziķus. Skolas gados man varbūt neienāca prātā, cik tas ir svarīgi. Pēc koncertserijas ŗeit mēs ar diviem koncertiem braucam tālāk uz Somiju, izveidojas tāda koncertturneja.

Dace. Kā jūs sajūtaties pēc koncertiem ASV – šajā „katlā”? Kas ir citādk, nekā koncertējot Eiropā?

Reinis. Es jūtos ļoti labi, tā specifika jau ir viena un tā pati, kad cilvēki sabrauc uz festivāliem. Tie kolosālie iespaidi ir tieŗi izbraucieni brīvā stilā. Losandželosā tie bija „road trip”. Profesionālā ziņā tas ir darbs, grūts darbs.

Dace. Kā jūs redzat savus nākamos radoŗos gadus?

tādu pa pieciem gadiem sanāks, es pieņemu – kādi divi vai trīs.

Jānis. Četri, varbūt pieci! Pēc iespējas daudz koncertēt!

Dace. To arī es jums novēlu. Jums ir brīniŗķīga enerģija, – lai tā plūst mums par prieku!

Jānis un Reinis. Paldies!

Klausītājas viedoklis. Sarma Dindzāne Vansenta, latvieŗu sabiedriskā darbiniece ASV

Kā tu vērtē ŗo dienu – *Instrumentu* un *Prāta Vētras* koncertu Ņujorkā?

Sarma. Fenomenāli, ģeniāli, superīgi! Priedājos par viņiem, ka viņi iekāŗojuŗi mūzikas draugus „ŗaipus diŗā”, jo te ir cilvēki, kuŗi viņus novērtē. Renārs Kaupers, *Prāta Vētras* solists, liek lietā savu ŗarmu, *Instrumenti* ir interesanti, mūzikāli kaut kas ļoti neparasts.

Dace. Kāda bija atmosfera ŗodien klubā *Knitting Factory*?

Tāda, kāda varētu būt *Prāta Vētras* koncertā Siguldā, Preiŗos, Viļakā vai Ventspilī – bija sajūta, ka mēs esam latvieŗi, mūziķi mūs novērtē, un mēs viņus atbalstām! Super pēcpusdiens! Ir atbraukuŗi latvieŗu mūziķi, viņi nāk klāt, viņiem var pieiet klāt un apkāmp. Viņi sajūt, ka mēs esam visi kopā! Mūs vieno mūzika un cilvēki, latvieŗu kultūra mūs vieno!

Stīgu velte Klīvlāndē

Latviešu centrs Gaŗezers nākamvasar svinēs 50 pastāvēšanas gadus

Gaŗezera 50 gadu jubileja 2015. gadā no 2. līdz 5. jūlijam būs 4 dienu gaŗš pasākums, kuŗā ietilps daŗādi Ziemeļamerikas un Latvijas mūzikālo talantu priekšnesumi, jubilejai pasūtīnāta dokumentālfilmu izrāde, sporta sacensības, ugunošana, pavāru konkurss un daŗādas izpriecas. Latviešu centra vēsture tiks sumināta svinīgā aktā un dievkalpojumā. Par jubilejas temu ir izveidots sauciens: „Kas ir Gaŗezers? Es esmu Gaŗezers!” Jubilejai un ar to saistītā lidzekļu vāksanas kampaņa palīdzēs nodrošināt Gaŗezera turpmāko attīstību.

Jubilejas komitejas priekšsēdis Franz Bauers ziņo: „Visi esat laipni aicināti piedalīties svinēt šo svarīgo notikumu Gaŗezeram, kas ir kļuvis par tik iemīlotu vietu starptautiskai kopienai. Centra 50. jubileja būs vienreizējs notikums, ko varēs baudīt visas paaudzes.”

Gaŗezers ir latviešu sabiedrības lielākā pulcēšanās vieta ārpus Latvijas, kā arī lielākā vasaras tūristu piesaistes vieta „Trejupju” pilsētiņas (Three Rivers, Michigan) apkārtnē. Centra misija ir pulcināt latviešu sabiedrību, audzināt un mācīt latviešu jaunatni, stiprināt latviešu valodu, kultūru un garīgās vērtības, veicināt

latvietību un saites ar Latviju.

Vairākas ASV latviešu sabiedriskās organizācijas 1965. gadā kopīgi nopirka Gaŗezera īpašumu no kādas amerikāņu gaidu vienības. Nākamajos 48 gados simtiem talcinieku ir palīdzējuši uzturēt vairāk nekā 250 akru (apm. 100 hektāru) lielo platību, ieskaitot nometnes ēkas, ezeram pieguļošās zemes un mežu, kā arī attīstīt vasaras programmas un infrastruktūru, kas mūsdienās piesaista vairāk nekā 200 nometņotāju un 1000 viesu katru vasaru.

Gaŗezera draugi un labvēļi varēs piedalīties vairākās lidzekļu vāksanas akcijās nākamā pusotra gada laikā līdz jubilejai. Jubilejas komiteja arī piesaistīs atbalstu no sponsoriem, ziedotājiem un brīvprātīgiem palīgiem. Būs iespēja reklamēties un piedāvāt daŗādas pakalpojumus jubilejas viesiem, kas tiek gaidīti kuplā skaitā. Gaŗezers šobrīd rīko jubilejas zīmola dizaina konkursu.

Sīkāka informācija par Gaŗezera 50. jubileju ir atrodamā Gaŗezera mājas lapā www.garezers.org, pievienojoties Gaŗezera Facebook lapai vai sazinoties ar jubilejas komitejas priekšsēdi Franz Bauera – garezers50@garezers.org.

ANDA SŪNA COOK

Katra gadalaika maiņa nes jaunas veltes. Rudens atnāk ar krāšņu lapu košumu, gājputnu klaigāšanu, atmiņām no pavadītās vasaras. Zemapziņā kņud arī gaidas pēc kaut kā... kaut kā, ko var gūt, pārcilājot jaunas domas un atziņas, klausoties valodā, kas atklāj jaunus noslēpumus.

Klīvlāndes latviešu koncertapvienības pastāvēšana kopš 1955. gada ir sava veida velte, kas ik jaunā sezonā uzrunā klausītājus savā īpašā valodā. Pirmais 59. sezonas koncerts 28. septembrī bija saistoša čello stīgu uzruna Lindas Aļes-Murphy un viņas pavadītāja, pianista Dr. Michael Sheadel rūpīgi izvēlētā programmā.

Linda Biruta Aļes-Murphy ir pazīstama čelliste, daŗādu mūzikas žanru atskaņotāja. Viņa ir beigusi Juilliard mūzikas skolu un papildinājusies pie Janos Starker Hochwang akadēmijā Esenē, Vācijā.

Spēlējusi kamerorķestri Folkvang Esenē, Aļes-Murphy arī sniegusi koncertus ar vācu čellistu Michael Bach, tos ierakstot Vācijas ProViva tvartā. Viņas pieredze avangarda mūzikā pavēra ceļu uz Ensemble Koeln, ar kuŗut vartā ieskaņots G. Mālera skaņdarbs *Das Lied von der Erde*. Aļes-Murphy ir piedalījusies *Steirischer Herbst*, *Berliner Festwochen*, Holandes *Gulbenkian, Darmstaedter Ferienkurse fuer Musik* un *Nancy* (Francijā) festivālos.

Aļes-Murphy ir Latviešu jauno mākslinieku konkursa Toronto laureāte, pasniegusi meistarības klases mūsdienā čello tehnikā Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmijā, un sniegusi koncertus *Arsenāla* festivālā Rīgā. Viņas bijušie skolnieki ir sekmīgi orķestru mūziķi un skolotāji.

Klīvlāndē Linda Aļes-Murphy viesojas otro reizi.

Dr. Michael Sheadel ir beidzis *Eastman School of Music, Peabody Conservatory* un *Temple University* ar grādiem klavierēspēlē. Viņš ir koncertējis ASV un Eiropā gan kā solists, gan spēlējis daŗādos kameransambļos (*Chestnut Brass Company, Encore Chamber Players, Hamilton Duo, Philadelphia Virtuosi, Network for New Music, Orchestra 2001, Settlement Contemporary Players*).

Būdam mūsdienā mūzikas atbalstītājs, Dr. Shaedel ir piedalījies daŗādu vietējo un starptautisko jaundarbu pasaules pirmatskaņojumos. Viņš ir ierakstījis tvartus ar *Hamilton Duo, Orchestra 2001*, vijolnieku *Timothy Schwarz* un komponisti *Cynthia Folia*.

Dr. Michael Sheadel dzīvo Filadelfijā un māca klavierēspēli *University of Pennsylvania* un *Main Line Conservatory*.

J. S. Bacha *Viola da gamba* Sonāta g minorā pauzē neapraķstāmi daŗādas izteiksmes, kuŗas abi mākslinieki izcēla ar eleganti skaidriem toņiem. Kā neapstādīnāms ceļojums, sprāgi un dzirkstoši mūzikas noskaņa pārgāja dziļdomīgā smeldzē, lai atkal turpinātu iesāktajā spraugumā.

Komponista Pēterā Vaska mūziku varētu raksturot kā izteiksmi vētrainības un atturības pretstatos, un *Grāmata solo čellam* ir daudzprasīgs pārbaudījums māksliniekam, lai uzturētu kompozīcijā paredzēto spriedzi. Aļes-Murphy teicami izvilināja čello skaņas harmoniju un disonanci, kas atgādināja uztrauktu sarunu, pārejot uz nomierinājumu, apvienojot stīgu skaņas ar līdzdziedājumu, atonālu sāpju izteiksmi un it kā aicinājumu.

Nemanāmi var ieslīgt mūzikālā tēlainībā, it sevišķi klausoties Jāņa Mediņa skaņdarbus,

bet viņa *Prelūdijs čellam un klavierēm* izskanēja gandrīz bravūrīgi.

Pēc starpbrīža divi J. Brāmsa *Intermezzo* klavierēm (J. Brahms) Dr. Michael Sheadel pirmklasīgā izpildījumā priecēja klausītājus ar romantiski aizraujošu liriskumu.

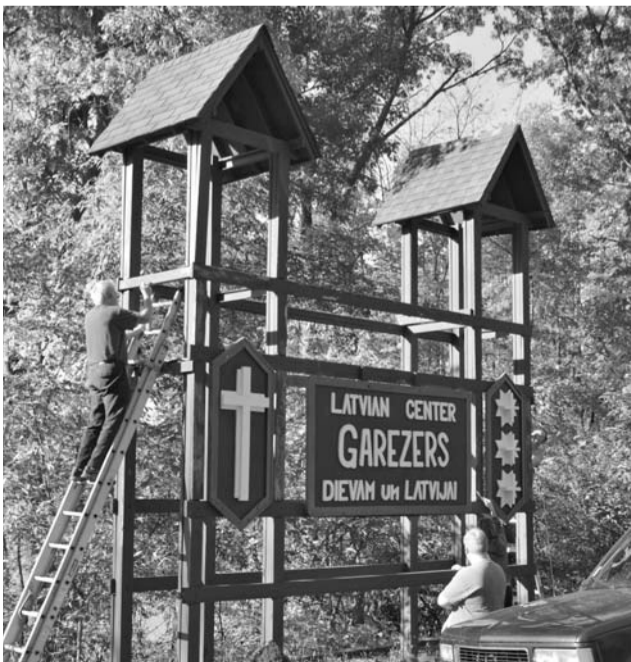
Abi mākslinieki pēc koncerta

J. Brāmsa Sonāta čellam un klavierēm izvirza vairākas temas, vietām izklausoties vairāk pēc fūgas. Abu mākslinieku savstarpējā smalkjūtība ļāva pārmaiņus izcelties čella spēlei samtainā dobumā un klavieru partijai kristalskaidra strautiņa virmošanā. Īpatnēji viņņveidīga melodija izveidojās, čello skaņām mijoties ar klavieru atsevišķi labās un kreisās rokas spēli. Spēcīgi, majestātiski, it kā no pazemes, skanēja balsis čello, ļaujot klavieru „laumiņām” rotāties bezbēdīgā dejā.

Kā jau iepriekš minēts, mūzikas valoda ikvienam atklāj savādāku stāstu, bet klausītāji bija vienprātīgi atzinīgi par vērtīgo sniegumu.

Ziedus pasniedza Ināra Liepa, un par atspirdzinājumiem gādāja KLK atbalstītāju grupiņa. Jauki bija patērzēt ar māksliniekiem mājīgajās Klīvlāndes apvienotās draudzes telpās.

Rudens talka Latviešu centrā Gaŗezers

Tiek laboti un pārkrāsoti Gaŗezera vārti
// Foto: Dzidra Tropa

Pirms pusdienām liela daļa talcinieku pulcējās kopējam foto
// Foto: Dzidra Tropa

Šis ir laiks, kad ik gadu Gaŗezeram ir vajadzīgas čaķlas rokas, kas padara nepieciešamos rudens darbus. Un darāmā ir daŗdz. Par to pārliecinājās tie talcinieki, kas kuplā skaitā šā gada 12. oktobrī ieradās Gaŗezērā, lai palīdzētu teritorijas rudens apkopšanas darbus. Jau no agra rīta visapkārt skanēja motorzāģi, nebeidzamā dūkoņā rudens kritušo lapu pūtēji talcinieku rokās liecināja par nepārtrauktu rosmi visapkārt Gaŗezera teritorijā. Ikviens talcinieks jau laikus tika novirzīts visatbilstošākajā darba iecirknī. Visvairāk uzmanības tika veltīts Dzintaru apkaimē, kur ezera piekrastē plūdmales inventāram tika veltīta sevišķa uzmanība, lai to sakārtotu nākamajai vasarai. Kaut arī padarīts tika daŗdz, darāmā pietiks arī nākamajā pavasarī, kad daba no jauna būs modusies jaunajai Gaŗezera sezonai. V.T.

„Bēgšana” pa Eiropu

Mans bēgļu laika ceļojums

EDGARS ZARIŅŠ

Visbriesmīgākā bija labierīcību baraka, kopēja viriešiem un sievietēm. Barakas vidū liela bedre ar bomu visapkārt un rokturiem, kur pieturēties. Mums, bērniem, vecāki tur aizliedza iet, jo klīda baumas, ka tur kāds bērns esot iekritis bedrē. Tādēļ tika lietots un nepārtraukti aprakts lauks aiz barakas.

Dienišķo mazgāšanas veicām blodā ārā pie krāna. Vienreiz nedēļā visiem bija jāiet uz siltu dušu un atutošanos. Es, būdams vecāks par desmit gadiem, gāju ar viriešiem un nekādus pārdzīvojumus neizjutu. Pārdomāju par savu mammu un visām citām sievietēm, kuņģam kailām bija jāiet gaŗām sanitāru rindai, lai tiktu appūstas no galvas līdz kājām ar utu pulveri. Pārūnājot atutošanu ar savu sievu, uzzināju, ka viņa arī kā desmit gadus veca meitene to piedzīvojuši un brīnās, kā 31 gadu veca sieviete, viņas mamma, to pārdzīvoja. Turklāt tas bija indīgais DDT pulveris, ko mēs ieelpojām.

Utis mēs nedabūjām, bet ar blaktīm kāvāmies nepārtraukti. Barakā visas dēļu šķirbas bija pilnas. Pirmā stāvā gultiņās nebija iespējams gulēt, jo visu nakti blaktis krita ārā no augšējā maisa un koda. Mēs pieci – mamma, Juris, es, Silvis un Lāšiņš – galdu istabas vidū naktis lietojām par gultu. Citi gulēja uz grīdas. Galds bija šaurs un bez salmu maisa. Mēs visi gulējām cieši uz vieniem sāniem, un neviens nenokrita, bet sānus gan nogulējām stīvus.

Arī griestu dēļi bija pilni ar blaktīm, tāpēc katra vakara darbs bija blakšu medības. Pirms gulētiešanas ar sveķītes liesmu plaucējām visas dēļu šķirbas, blaktis čurkstēja, pārspēja un briesmīgi smirdēja.

Pārtiku sagatavoja un izdalīja kopējā virtuvē. Katra ģimene ēdienreizēs gāja ar savu spainīti pēc kolrābju un ķirbju viras, maizes un margarīna. Dažreiz bija vārīti kāposti un kartupeļi. Mēs, bērni, atklājām, ka pie virtuves tiek izmestas ķirbju iekšas un sēklas. Salasijām tās un uz istabas karstās čuguna krāsns žāvējām un ēdām. Tādas pašas ķirbju sēklas, tikai sāļtas, vēl šodien pārdod veikalos par lielu naudu.

Vienu dienu bija svētki, vai varbūt tā bija svētdiena, kad tikām laisti ārā no nometnes pastaigāties. Atradām mežiņu, kur vēl bija sēnes, un novāktu kartupeļu lauku. Laimīgā kārtā kartupeļu lasītāji bija strādājuši pavisam, un mēs salasījām veselu grozu. Daļa kartupeļu bija virs zemes un tāpēc saulē kļuvaši zaļgani, taču bēglis ar rūcošu vēderu nevarēja būt izvēlīgs. Svētki bija, kad kartupeļi uz krāsns tika uzcepti un ēsti ar Limbažu sviestu.

Bērniem gan nebija ne garlaicīgi, nedz kādi uztraukumi. Nometnes vidū atradās diezgan liels laukums, plakans un nostaigāts ciets kā klons. Tur mēs spēlējām dažādas spēles un sacensības: tupsunišus, „hopscotch” u.t.t. Mums pat bija uzzīmēta

vesela dzelzceļu sistēma ar stacijām, pa kuŗu mēs skraidījām.

Mana sieva, atceroties savas bēgļu gaitas, stāsta, ka pēc izbraukšanas no Rīgas 1944. gada oktobra sākumā, pirmā nometne Vācijā (viņa gan nezina kur) bija ar blaktīm, atutošanu un briesmīgām atēju barakām. Vai būtu bijis iespējams, ka mēs šai spēļu laukā satikāmies jau 1944. gada novembrī?

2007. gadā runājot par dipišu dienām ar skautu vadītāju Rit-

Rostockas iela, skatoties uz pilsētu. Četrtaŗu māja kreisā pusē ir tā, kur bēniņos mēs 1944./45. gada ziemā bijām apmetušies

varu Āsbergu Bostonā, atklājās, ka arī viņš kā zēns ir bijis šajā nometnē, un viņa atmiņas ir tieši tikpat briesmīgas.

Manas atmiņas tika atjaunotas un atdzīvinātas 2002. gadā, kad es sāku sadarboties ar Frankfurtes vēsturnieku A. O. Targiel. Viņš man atsūtīja 1943. gadā izgatavotu nometnes karti, tās zīmētāja aprakstu un nometnes fotografijas no 1949. gada. Neiedomājami, ka 1949. gadā, četrus gadus pēc kara beigām, Frankfurtes nometne bija caurlaides nometne vācu armijas kaŗavīriem, kas beidzot varēja atgriezties no Padomju Savienības gūstā.

Pasaules greizā aksioma – „nav svarīgi, ko tu zini, bet ir svarīgi, kuŗu tu zini”, palīdzēja Zariņu dzimtai. Paps, dienēdams ģenerāļa Bangerska štābā, saņēma uzdevumu sameklēt vairākas štāba virsnieku ģimenes un nogādāt tās Neibrandenburgas (Neubrandenburg) pilsētas apkārtnē Meklenburgas provincē, jo bija paredzēts, ka štābs pārcelsies uz turieni.

16. novembrī paps ieradās Frankfurtes nometnē ar biļetēm un militāriem dokumentiem, lai mūs atbrīvotu no tās. Laimīgā kārtā viņš varēja ņemt līdz arī sava brāļa ģimēni ar visām trim manām māsiņām. Zvirbuļonkulis jau agrāk bija devis atpakaļ uz Latviju, taču to nekad nesasniedza, jo viņa kuģi nogremdēja.

Sarunājām kādu vācu saimnieku, salikām visas savas mantas viņa ratos un soļojām uz Frankfurtes dzelzceļa staciju. Vilcienu gaidot, bija laiks aiziet līdz Oderas upei un drusku apskatīt pilsētu, kas vēl nebija kara skarta. Pilsētas vēsturnieks man atsūtīja bildes, kuŗās atainota pilsētas postaŗa pēc Oderas

aizstāvēšanas kaujām 1945. gada aprīlī. Otrā rītā iebrāucām Berlīnē, kur mums bija jāpārseŗas. Baidīdamies no bumbvedēju uzbrukuma, nemaz neizgājām no stacijas. Lai gan varu teikt, ka esmu bijis Berlīnē, taču to redzējis esmu tikai pa vilcienu logu.

Neibrandenburgā

Man 60. un 70. gados vajadzēja vairāk vaicāt vecākiem, kā viss

par Rīgu. Tā atradās apmēram 90 kilometrus uz ziemeļrietumiem no Berlīnes. Vecpilsētai visapkārt ir viduslaikos būvētie ķieŗeļu vaļņi ar dekoratīviem vārtiem. Uz austrumiem no pilsētas ir skaistais Tollenzē ezers. Arī šo pilsētu kara vētra vēl nebija skārusi, lai gan netālu atradās vācu bumbvedēju lidlauks un ezerā bija torpēdu izmēģinājumu stacija. Ezeru un izmēģinājumu ēku varējām redzēt pa logu no mūsu ceturta

tomēr tas nav pareizi, – 1941. gada jūlijā, kad vācieŗu „ŗtukass” sabumboja Limbaŗu/Rūjienas dzelzceļu Noglūŗu saimniecības robeŗas, bumbas krita tuvāk.

Pa dienu mēs jau bijām pieraduŗi redzēt lielās amerikāņu B-17 eskadriļas ar maziem iznīcinātāju sargiem visapkārt. Tā kā tās tik bieŗi lidoja pāri, lielākā daļa cilvēku tām nepievērsa lielu uzmanību. Atkal pārsteigums. Skaista saulaina diena. Es, pētot eskadriļu for-

Frankfurtes pilsēta šodien, skatoties pāri pa Oderas upi no Polijas

stāva bēniņu dzīvokļa ar ieeju un trepēm no dārza puses.

Nakti pa dzīvokļa logiem, kas bija vērsti uz austrumiem un dienvidiem, varējām redzēt kara

māciju, uz acumirkli redzēju kaut ko mazu atdalāmies no lidmaŗinām. Pa istam nobijos. Taču bumbas sprāga kilometrus seŗus no pilsētas. Toreiz bau-

ŗi ir vienīgā bilde, kur var redzēt nometnes barakas. Œo bildi saņēmu no pilsētas vēsturnieka. Bilde esot uzņemta 1949. gadā, kad beidzot Vācijas kaŗagūstekņi atgriezās Austrumvācijā no Padomju Savienības spaidu darbiem

seviŗki daudz nedomāju. Mēs iebrāucām Neibrandenburgā 18. novembra rītā. Pagaidu mājoklis jau bija priekŗā, un pēcpusdienā apmēram simt latvieŗu pulcējās mazā baznīcā uz svētbŗīdi, jo Valsts svētkus jau nedrīkstēja svinēt. Kas gan to visu noorganizēja?

Bijām ļoti priecīgi, izkļuvuŗi no nometnēm. Nevarējām paredzēt, ka tikai 18 mēneŗus vēlāk atkal būsīm nometnēs, lai gan tad tās jau būs dipišu (DP) nometnes.

Neibrandenburgā mājokli atradām ārpus vecpilsētas viduslaiku vaļņiem Rostockas ielā. Neibrandenburgas pilsēta Meklenburgas-Forpomerānijas provincē ir tikai 47 gadus jaunāka

atblāzmu, kā arī izjust sprādzienus, Berlīnes un Œetīnas (tagad Œęcina Polijā) bombardēšanu. Bieŗi vien dzirdējām bumbvedējus, kad tie lidoja pāri, un domājām, ka pilsētas apkārtnē nav zenitartilērijas, jo apŗaudes nebija. Kas par pārsteigumu – tai nakti, kad mēģināja nopostīt torpēdu izmēģinājumu staciju, zenitlielgabali pēkŗņi atradās. Tomēr uzlidojums nebija īsti postoŗš, nometa tikai seŗas bumbas starp mūsu dzīvokli, māsiņu māju un izmēģinājumu staciju ezerā. Viena sprāga ļoti tuvu viņu mājai, pēdējās trīs – ezerā. Tā mums bija pirmā reize kara laikā, kad bumbas sprāga tik tuvu – apmēram kilometra attālumā. Nē,

moja, ka sagrauta kāda apakŗzemes rūpnīca. Nevienu ziņkāriģo uz to pusi nelaida.

Lasot pilsētas kara laika vēsturi, tagad zinu, ka uzlidojums bija vērstu pret Tollenhagen bumbvedēju bazi. Uzbrukumi Œai bazei bija notikuŗi rēģulāri pirms mūsu ieraŗanas Neibrandenburgā.

Es nezinu, kā pieauguŗajiem, bet mūsu, bērnu, seviŗki mana, dzīve ļoti ātri pielāģojās vācu bērnu dzīvei. Man ļoti ātri bija jāiemācās runāt vāciski, jo iegādījās, ka kļuva par galveno starpnieku sakaros ar vācieŗiem. Mammai valodas nepadevās, viņa pat īsti nemācēja angliiski, kad viņa mira 1993. gadā.

(Turpinājums sekos)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Baltijas valstu prezidentu apspriedē

Ikgadējā Baltijas valstu prezidentu tikšanās šogad notika Bīriņu pilī. Visi trīs prezidenti pau- da pārliecību, ka Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību (ES) un Ukrainu tiks parakstīts galotņu apspriedes (samita) laikā Viļņā.

Baltijas valstu prezidentu tikšanās Bīriņu pilī. No kr.: Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess, Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš un Lietuvas prezidente Daļa Grībauskaite /Foto: Valsts prezidenta kanceleja/

Lietuvas prezidente Daļa Grībauskaite atzina, ka par šī nolīguma parakstīšanas izdevīgu nav ne mazāko šaubu, tāpēc ir skaidrs, ka tas tiks parakstīts. "Protams, Ukrainai ir vēl jāveic mājasdarbi un jārisina tā dēvētā Timošenko lieta, taču, apzinoties, cik šis nolīgums ir nozīmīgs, domāju, ka tā parakstīšana tiks panākta," sacīja Grībauskaite. Gan Latvijas prezidents Andris Bērziņš, gan Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess apstiprināja, ka no ES puses viss nepieciešamais nolīguma parakstīšanai ir padarīts. Prezidenti pārrunāja arī nepieciešamību integrēt triju valstu ekonomiku. Tika pieminēti arī ar eirozonu saistītie jautājumi. Sanāksmē piedalījās eirogrupas prezidents un Nīderlandes finanču ministrs Jerūns Deiselblūms.

Igaunijas prezidents Ilvess pau- da gandarījumu, ka Latvija pievienojas eirozonai laikā, kad tās reputācija ir labāka, nekā tā bija tad, kad tai pievienojās Igaunija. Ilvess solīja nākamā gada 2. jan- vārī apciemot Latviju, lai par sa- viem eiro nopirktu Rūjienas sal- dējumu.

Savukārt Grībauskaite atzina, ka Latvijas pievienošanās eiro- zonai motivē arī Lietuvu tai pie- vienoties. "Darīsim visu, kas mū- su spēkos, lai mūs laikus uzaicinā- tu," uzsvēra Lietuvas prezidente.

***

Ziemeļatlantijas alianses atbalsts reģiona drošībai

Latvijā 6. novembrī vizītē iero- das NATO ģenerālsēdētārs An- derss Fogs Rasmusens (*attēlā*).

Rasmusenam plānota tikšanās ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu, Ministru prezidentu Valdi Dombrovski, ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču un aizsardzības ministru Arti Pabriku. Ārlietu ministrs uzsvē, ka plānotā NATO ģenerālsēdētāra vizīte Latvijā apliecina Ziemeļatlantijas alianses atbalstu drošības stiprināšanai mūsu reģionā. Vizītes laikā plānots apmeklēt arī pēdē- jos piecos gados lielākās NATO militārās mācības *Steadfast Jazz 2013*, kas norisinās Latvijā un Po- lijā. Militārās mācības dos jaunu impulsu militārās savietojami- bas, gatavības un spēju attīstībā. Tikšanās laikā puses plāno ap- spriest dažādus ar Latvijas ārpo- litiku, drošības un aizsardzības politiku saistītus jautājumus, to- starp sadarbību Afganistānā, kā arī gaidāmo NATO ārlietu mi- nistru sanākumi šā gada decem- brī un NATO galotņu apspriedi 2014. gadā.

***

NATO mācības

Polijā un Baltijā sākušās vērie- nīgas NATO mācības, kurās tiek pārbaudīta Ziemeļatlantijas ali- anses Reaģēšanas spēku *NRF (NATO Response Force)* gatavība. Kara spēles notiek sa- springtu Rietumu un Maskavas attiecību mirklī. Nesen kaimiņ- valsts aizvadīja militārās mācības *Zapad 2013*, bet novembra beigās Viļņā notiks ES – Austrumu part- nerības galotņu apspriede, kurā no Krievijas ietekmes sfairas va- rētu aiziet Ukraina.

Latvijā Ādažu bazē un citu Alianses dalībvalstu stābos nori- sināsies komandvadības māci- bas, bet poligonā Polijā daudz- nāciju spēki piedalīsies lauka vin- grinājumā. Mācību mērķis ir pār- liecināties, ka *NRF* spēj risināt jeb- kušu situāciju jebkuŗos apstāk- ļos. Vienlaikus Baltijas valstīs no- tiks stāba mācības *Baltic Host 2013*, kurās šogad vadošā valsts ir Latvija. Mācību mērķis ir uzla- bot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas militāro un civilo iestāžu sadarbību, lai nodrošinātu veiksmīgu sabiedroto spēku uzņemšanu.

***

Gruzijas parlamenta priekšsēdis Latvijā

Oficiālā vizītē Latvijā bija iera- dies Gruzijas parlamenta priekš- sēdis Dāvids Usupašvili un viņa vadītā delegācija.

Apmeklējot Saeimu, Gruzijas parlamenta priekšsēdis tikās ar Saeimas priekšsēdi Solvitu Ābol- tiņu (*Vienotība*). Pēc tikšanās no- tika abu parlamentu augstāko amatpersonu preses brifings. Vie- si Saeimas namā piedalījās Lat- vijas un Gruzijas diplomātisko at- tiecību atjaunošanas divdesmit gadiem veltītas pastmarkas di- zaina prezentācijā.

Dāvids Usupašvili

Vizītes laikā Usupašvili tikās ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu, Ministru prezidentu Valdi Dom- brovski (*Vienotība*) un ārlietu mi- nistru Edgaru Rinkēviču (Re- formu partija).

Gruzijas parlamenta delegācija Latvijas apmeklējuma laikā pie- dalījās ziedu nolikšanas ceremonijā pie Brīvības pieminekļa, ap- meklēja Okupācijas mūzeju, Vec- rīgu un mākslas mūzeju „Rīgas Birža”, kā arī viesojās Rīgas Juri- diskajā augstskolā, kur piedalījās diskusijā „Gruzija un Austrumu partnerība laikā no prezidenta vēlēšanām līdz Viļņas samitam”.

***

Latvijas Nacionālo operu vadītājs Zigmars Liepiņš

Kultūras ministrija apstipri- nājusi, ka par Latvijas Nacionālās operas (LNO) māksliniecisko va- dītāju un valdes priekšsēdi izvē- lēts komponists un bijušais *Radio SWH* vadītājs Zigmars Liepiņš (*attēlā*).

Iepriekš Liepiņš tika ievēlēts par LNO trešo valdes locekli. Kultū- ras ministre Dace Melbārde no- rādīja, ka Liepiņš atzīts par vis- vairāk atbilstošu operas māks- linieciskā vadītāja amatam. "Lie- piņš sevi pierādījis kā profesio- nālis un labs vadītājs," sacīja Mel- bārde. Arī komisija pēc visu pre- tendentu uzklaušanas rekomen- dējusi iecelt tieši Liepiņu.

Savukārt Liepiņš atzina, ka ta- gad svarīgākais esot panākt, lai operā *atgriežas mūzika*, jo nepie- ciešams sakārtot repertuāru tā, lai tas būtu pieejams visiem, ne tikai elitārai publikai. Nepiecie- šams veltīt uzmanību arī iekšē- jās komunikācijas un atalgojuma jautājumu sakārtošanai.

***

Latvija vadīs UNESCO Ģenerālās konferences Kultūras komisiju

No 5. līdz 20. novembrim Parī- zē notiks ANO Izglītības, zināt- nes un kultūras organizācijas (UNESCO) dalībvalstu Ģenerā- lās konferences 37. sesija, kurā kopā ar 194 valstu pārstājiem piedalīsies arī Latvijas delegācija.

Konferences laikā tiks ievēlēts organizācijas prezidents.

SPILGTS CITĀTS

Uz NATO ceri, bet turi pulveri sausu...

Žurnālā *IR* publicists **Pauls Raudseps** raksta par satrauku- mu ES, ko izraisījušas ziņas par ASV spiegošanu sabiedrotajās valstīs. Līdzīgas lietas notikušas arī agrāk, taču tad sabiedrotie bija gatavi piedot amerikāņiem dažādus grēcinus, ja vien viņi garantēja Eiropas drošību. Ta- gad publiskais sašutums lieci- na par apzinātu vai neapzinātu sajūtu, ka ASV vairs nav tik ne- pieciešamas, cik kādreiz bija. Taču pasaule kļūst vairāk, ne- vis mazāk bīstama, un daudzu Eiropas valstu gatavība nopiet- ni domāt par savu drošību ir stipri apšaubāma.

Par nelaimi, šo valstu skaitā ir arī Latvija. Financējums aiz- sardzībai tiek samazināts, bet pašpasludinātie „nacionālisti” bija devušies uz Minsku draudzīgi uzspēlēt hokeju ar „Eiropas pēdējo diktatoru” Lukašenko, kas nupat kopā ar Krieviju bija sarīkojis draudīgus militārus manevrus pie mūsu valsts robežām.

Pavisam citāda ir īsta nacionālista - bijušā Igaunijas aizsardzī- bas ministra Marta Lāra nostāja. Kamēr Latvijas augstākās amat- personas visu savu aizsardzības doktrīnu balsta uz pieņēmumu, ka bīstamā brīdī citi mūs „izručīs”, Lārs raksta: „Ceri uz NATO, bet turi pulveri sausu. Starptautiskās attiecības ir būtiski svarīgas, tomēr paļauties mēs varam tikai paši uz sevi. (...) Ir vitāli svarīgi, lai mums būtu spēcīga griba sevi aizstāvēt, t.i., apņēmība vajadzības gadījumā cīnīties. Jo spēcīgāka griba, jo drošāka valsts.”

Marta Lārs

Pirmo reizi Latvijas dalības UNESCO vēsturē Ģenerālās kon- ferences Kultūras komisijas vadi- tāja amatā ievēlēja Latvijas pār- stāve – starptautiski atzīta Lat- vijas nemateriālā kultūras man- tojuma eksperte, Latvijas Nacio- nālā kultūras centra (LNKC) di- rektore **Dace Melbārde**. Kultū- ras komisijas darba kārtībā būs UNESCO nākotnes darbības scē- nārija izstrāde, kā arī pasaulē no- zīmīgi kultūras attīstības jautā- jumi, kam nepieciešams rast ko- pīgus risinājumus un atbalstu UNESCO dalībvalstīs. Šī būs īpa- šī svarīga sesija, jo tajā tiks lemts par UNESCO darbības stratēģiju līdz 2021. gadam un noteikti ri- cības virzieni, izvērtējot iepriek- šējā periodā sasniegto.

***

Par kultūras ministri apstiprina Daci Melbārde

Saeimā ārkārtas sēdē par kul- tūras ministri apstiprināja Daci Melbārde, ko šim amatam bija izvirzījusi Nacionālā apvienība. PAR balsoja 61 Saeimas depu- tāts, PRET bija 29. Līdzšinējā Lat- vijas Nacionālā kultūras centra direktore Melbārde patlaban ir bezpartejiska, taču saskaņā ar NA politiku teikto ir apliecinā-

jusi gatavību kļūt par NA biedri un kandidēt 12. Saeimas vēlēša- nās no šī politiskā spēka saraksta. Ministru prezidents Valdis Dom- brovskis (*Vienotība*) deputātiem uzsvēra, ka Melbārdes vārds īpa- šus jautājumus kultūras nozares cilvēkiem neizraisa, jo viņai ir pla- ša pieredze kultūras jomās. Ne- viens no deputātiem debatēs par jauno ministres kandidatūru ne- pieteicās, un Saeimas ārkārtas sēde tika slēgta jau pēc piecām minūtēm.

Dace Melbārde

Valdība nolēmusi Melbārdei piešķirt Ministru kabineta atzi- nības rakstu par nozīmīgu ie- guldījumu nemateriālā kultūras mantojuma jomā, sabiedrības sa- liedēšanā un Vispārējo latviešu Dziesmu un ddeju svētku tradi- cijas stiprināšanā. Ordeņu kapi- tuls nolēmis Melbārdei piešķirt 4. šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Melbārde ieguvusi maģistra gradu sabiedrības vadībā Lat- vijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātē, kā arī mākslas maģistra gradu Kultūras akadē- mijā kultūras teorijas, adminis- trācijas un vēstures specialitātē.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Bordānu izslēdz no partijas
Nacionālajā apvienībā (NA) pārstāvētā partija *Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* valdes sēdē pieņēmusi lēmumu izslēgt no partijas tieslietu ministru Jāni Bordānu. Valdes ieskatā Bordāna faktiskā darbība liecina par dalību cita politiskā spēka veidošanā, un tas nav savietojams ar atrašanās TB/LNNK. Ar Bordānu vairāku mēnešu garumā risinātas sarunas par viņa turpmāko politisko darbību. NA pārstāvji vairākkārt uzsvēruši, ka Bordāna atrašanās biedrībā *Demokratiskie patrioti*, kas paziņojusi par jaunas partijas veidošanu, nav normāla situācija. Bordāns atteicies dot solījumu, ka gaidāmajās Saeimas vēlēšanās nekandidēs no kāda cita politiskā spēka.

Ministru kabineta likums paredz trīs iespējas, kā ministrs var tikt atbrīvots no amata, - atkāpjas pats, Saeima ministram izsaka neuzticību vai ministru atbrīvo Ministru prezidents. Minētais likums neparedz partijai tiesības atsaukt pašas virzīto ministru no amata

Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa uzsvē, ka ministru nevar atsaukt tāpēc, ka viņš neapmierina kādu politisko spēku. Ministri amatu var zaudēt, iesnie-

dzot demisijas rakstu; Ministru prezidents var pieprasīt ministra demisiju; deputāti var lūgt Saeimas balsojumu par neuzticības izteikšanu ministram.

***

Pārrunas ar Rumānijas vēstnieku

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs tikās ar Rumānijas vēstnieku Latvijā Danu Adrianu Balanesku, kas bija ieradies darba vizītē Rīgā. Pildegovičs ar Balanesku pārrunāja divpusējo attiecību jautājumus, īpaši akcentējot ekonomisko attiecību padziļināšanas iespējas un dinamisku vizīšu dialoga uzturēšanu nākotnē. Tika pārrunāta arī gatavošanās Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē 2015. gada 1. pusgadā, tostarp Latvijas prioritātes. Balanesku ir Rumānijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā, viņa rezidence ir Viļņā, Lietuvā.

***

Norvēģijā pārrunā diasporas sadarbības perspektīvas Eiropā
Latvijas vēstniecībā Norvēģijā notika seminārs par diasporas sadarbības perspektīvām Eiropā. Seminārā uzrunu teica Latvijas

vēstnieks Norvēģijā Indulis Ābelis, atzinīgi novērtējot vēstniecības veiksmīgo sadarbību ar Latviešu biedrību Norvēģijā un uzsvērot biedrības ieguldījumu latviešu diasporas stiprināšanā.

***

Latviešu uzņēmēji Nīderlandē
Fonds *Laimes zeme* Amsterdamā organizēja latviešu uzņēmēju profesionālu, uzņēmējdarbības studentu un citu aktīvu Nīderlandes latviešu sanāksmi. Fonds stiprina saikni ar diasporu, kā arī veicina emigrējušo latviešu līdzdalību Latvijas ekonomikā un atgriešanos Latvijā. Latvijas vēstniecības ikdienas darbība un darba prioritātes diasporas jautājumos saskan ar *Laimes zemes* darbības mērķiem.

***

Atbalsts Moldovas eirointegrācijas centieniem
Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs darba vizītē Moldovā puda stingru atbalstu Moldovas sasniegtajam progresam ES reformu procesā. Šī vizīte bija īpaši aktuāla, sagaidot ES un Austrumu partnerības galotņu apspriedi Viļņā novembra beigās. Vizītes laikā E. Rinkēvičs tikās

ar Moldovas prezidentu Nikolaju Timofti, parlamenta priekšsēdi Igoru Kormanu, premjermministru Juriju Ļanki, vicepremjēri, ārlietu un Eiropas integrācijas lietu ministri Nataliju Germani (*attēlā*), kā arī ar Latvijas ekspertiem, kas sniedz atbalstu Moldovas struktūrālo reformu īstenošanā.

***

Imantam Lancmanim augsts Francijas apbalvojums
Rundāles pils direktors Imants Lancmanis saņēmis Francijas goda apbalvojumu - Ordeni mākslā un literatūrā. Ordeni viņam svinīgā ceremonijā pasniedza Francijas vēstnieks Latvijā Stefans Visconti pateicībā par ieguldījumu Francijas un Latvijas attiecību atīstīšanā kultūras jomā. "Pasniedzot ordeni, Francija ir gandarīta, ka var pagodināt šo izcilo latviešu personību par viņa ievērojamo darbību Francijā un par to, ka viņš pratis parādīt savas valsts piederību Eiropas kultūras telpai," teikts Francijas vēstniecības paziņojumā, atgādinot, ka Lancmanis, būdams kvēls franču valodas cienītājs un neapšaubāms

Eiropas klasicisma eksperts, ir viens no labākajiem franču kultūras pazinējiem. Lancmanis bija arī festivālu *Pārsteidzošā Latvija* (2005. gadā Francijā) un *Francijas pavasaris* Latvijā (2007. gadā) goda prezidents.

Imants Lancmanis

Ordenis mākslā un literatūrā ir Francijas Republikas goda apbalvojums, ko 1957. gada 2. maijā iedibināja Kultūras ministrija. Ar šo ordeni tiek apbalvotas personas, kuŗu radošiem darbiem ir īpaša nozīme mākslā un literatūrā un kuŗi cēlušies mākslas un literatūras prestižu Francijā un pasaulē.

***

Rīgā notiek vācu filmu nedēļa
Rīgā, kinoteātri *Splendid Palace*, notiek vācu filmu nedēļa *Berlīnāle 2013*. Tās programmā dominē stipras sievietes - gan filmu varones, gan režisores, filmas sniedz daudz vēstures.

Sieviete vācu filmā

Vācu filmu nedēļā (līdz 7. novembrim) skatāmas filmas *Nakts vilciens uz Lisabonu*, *Oh boy*, *Hanna Ārente*, *Mūķene*, *Vēderdejojotājas*, *Lore* un *Notirgotā bērniņa*. „Tas ir intensīvs kino baudījums nedēļas garumā,” sacīja Gētes institūta Rīgā direktors Ulrichs Everdings.

***

Piemin represijas
Latvijas ģenerālkonsuls Sanktpēterburgā Aivars Groza kopā ar Sanktpēterburgas administrācijas, Sanktpēterburgā akreditēto ģenerālkonsulātu pārstāvjiem un Sanktpēterburgas Latviešu biedrību piedalījās politisko represiju upuru piemiņas dienas sarīkojumos Ļevašovas memoriālajā kapsētā. Sarīkojuma dalībnieki nolika ziedus represēto latviešu piemiņas vietā. Ļevašovas memoriālajā kapsētā ir piemiņas vieta politisko represiju upuriem, kas tur apbedīti laika posmā no 1937. līdz 1954. gadam. Pēc oficiālas informācijas, memoriālajā kapsētā ir apbedīti vairāk nekā 47 000 cilvēku, arī daudzi minētajos gados Ļeņingradā dzīvojušie latvieši.

***

Žaņa Lipkes memoriāla ēka saņēmusi godalgu
Arhitektes Zaigas Gailes projektētā Žaņa Lipkes memoriāla ēka saņēmusi godalgu starptautiskā arhitektūras darbu skatē

Austrumeiropas un Centrāleiropas arhitektūras triennālē Bukarestē. Triennāle bija veltīta šī reģiona arhitektūras aktualitātēm.

Skates pirmajā kārtā šī gada pavasarī starptautiska žūrija holandiešu arhitekta Vilema Jana Noitelinga vadībā neklātienē vērtēja 87 projektus no 24 valstīm, kuŗi pēdējā gada laikā izpelnījušies arhitektūras un dizaina žurnāla *Arhitekt* veidotāju uzmanību un publicēti šajā izdevumā. Šo projektu vidū ir arī arhitektes Zaigas Gailes projektētais Žaņa Lipkes memoriāls Ķīpsalā, Mazajā Balasta dambī 8, kas kategorijā „Sabiedriskās ēkas” 24 projektu konkurencē kopā ar septiņiem citiem projektiem no Vācijas, Austrijas, Krievijas un Chorvatijas iekļuva skates finālā.

***

Latvijas dienas Dņepropetrovskas apgabalā
Ar Latvijas ievērojamo mākslinieku - klaviesinistes Ainas Kalnciema, flautistes Ditas Krenbergas un čellistes Ingas Sunepas koncertu Dņepropetrovskas Ērģeļu un kamerģitāras zālē beidzās Latvijas dienas Dņepropetrovskas apgabalā.

Dita Krenberga

Apgabala iedzīvotāji iepazinās ar Latvijas kultūru, vēsturi, ekonomiku un citām jomām, kā arī pārrunāja sadarbības iespējas un kontaktu veidošanu, stiprinot Latvijas un Ukrainas divpusējās attiecības.

***

Kasparovs lūdz viņam piešķirt Latvijas pilsonību
Pasaules šaha čempions un Krievijas opozīcijas politiķis Garijs Kasparovs lūdzis piešķirt viņam Latvijas pilsonību. Visām Saeimas frakcijām nosūtītais iesniegums rakstīts latviešu valodā un ar visu pamatojumu. Kasparovs lūdz viņu uzņemt Latvijas pilsonībā par īpašiem nopelniem Latvijas labā, saglabājot Krievijas pilsonību. Kasparovs savā iesniegumā norāda, ka viņa dzīve nkoņš jaunības dienām ir saistīta ar Latviju, kur 70. gados viņš guvis nozīmīgas uzvaras šachā. Arī Kasparova dēla māte ir Latvijas pilsone, savukārt dēlam ir atļauja uzturēties Latvijā, un dēls regulāri apmeklē Rīgu. Kasparova iesniegumu izskatīs Saeima.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

„Latvija ir svarīgāka par visu”

LR Saeimas deputāts Valdis Liepiņš intervijā Ligitai Kovtunai

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā Dainis Ivāns atminējās Latvijas Tautas frontes (LTF) tapšanas laiku un pieminēja jūs kā, tēlaini izsakoties, pirmo bezdelīgu, kas Atmodas ideju aiznesa Rietumu latviešiem.

Precizēšu. Ziemeļamerikas latviešiem. Jā, 1988. gada novembrī pēc īsas tikšanās ar Daini Rakstnieku savienībā, Benjamiņu namā, ar Jāni Peteru vienojāmies par LTF delegācijas sastāvu braucienam uz Ziemeļameriku, un es devos no Latvijas atpakaļ uz Kanadu, kur kopā ar domubiedriem Toronto Latviešu centrā nodibinājām pirmo LTF atbalsta grupu Ziemeļamerikā. Neviens nebija jāpārlicina, jo visiem bija skaidrs – šī ir pirmā un varbūt pēdējā iespēja Latvijai atgūt neatkarību! LTF grupā bija 30 – 35 cilvēki, ne tikai LTF vadība un politiķi, bet arī mākslinieki, zinātnieki. Notika teātra izrāde „Dzīvais ūdens”, mūzicēja Aivars Hermanis un Kaspars Dimiteris, bija mākslas zinātniece Ramona Umblija, akademiķis Elmārs Grēns u. c. Atminos, - kad Jāņa Petera dzīvoklī pārspriedām delegācijas sastāvu, viņa dēls Krišjānis, tolaik pusaugu zēns, mums gatavoja pusdienas – cīsiņus un kartupeļus. Delegācija tika atsaucīgi uzņemta, atbalsts Tautas frontes idejai nēms spēkā, radās arvien vairāk atbalstītāju un darītāju. Piemēram varu minēt Ģirtu Zeidenbergu, kuŗu joprojām pazīstam kā ļoti aktīvu un patriotisku vīru. Viņš palīdzēja sagādāt fotokopētāju, kas tautfrontiešiem bija ļoti noderīgs. Tolaik jau visi fotokopētāji Latvijā bija reģistrēti, un tos nevarēja brīvi lietot. Ģirts strādāja pie IBM par fabriku drošības inspektoru, līdz ar to viņam bija sakari daudzās pasaules zemēs. Un viņš Helsinkos sarunāja Sharp firmas fotokopētāju, ko LTF atbalstītāji nopirka un caur Zviedriju ar diplomātisko bagāžu atgādāja uz Rīgu. Anatolijs Gorbunovs piepalīdzēja.

Tad nāca lielā tikšanās Ganakovē (*Gananoque*), Kanadā, viesnīcā pie Labrenča upes, kur neformālā gaisotnē mēs, LTF Ziemeļamerikas atbalstītāji, iepazīnāmies un apspriedāmies ar LTF aktīvistiem. Bija izdevies pierunāt ierasties arī PBLA priekšsēdi Gunāru Meierovicu, droši vien ar Ulza Gravas un Ģirta Zeidenberga neatlaidību. Latviešu centrālās organizācijas, kā zināms, bija ļoti atturīgas, jo bija pārliecinātas, ka Tautas fronte tiek veidota ar čekas viltību un atļauju, un nevēlējās kompromitēt okupācijas neatzišanas politiku. Varbūt bija čekas viltība, varbūt ne, kāda tam nozīme, jo – tā bija vienīgā iespēja! Ar nožēlu jāteic, ka Latviešu nacionālās apvienības Kanadā vadība Ganakovē sanāksmē nepiedalījās.

Lasot atmiņas un aprakstus par Kanadas latviešu sabiedrību, piemēram, pirms dažiem gadiem *Laikā* publicēto *Viestura Zariņa* rakstu, ir radies iespaids, ka Kanadas latvieši bi-

juši nu ļoti piesardzīgi un noraidoši attiecībā uz saitēm ar Latviju. Un te – tieši Kanadā, Toronto, top pirmā Tautas frontes atbalsta grupa.

Nav nekāds brīnums. Jo tolaik Kanadā bija daudz manas paaudzes latviešu, kas domāja „savādāk”, bija „Dardedze” – visaktīvākā tautiešu grupa kultūras sakaru jomā. Opozīcijā bija pat naidīgi noskaņoti, mūsu dēvētie „stagnanti”, un viņu rupors – laikraksts *Latvija Amerikā*, kur publicēja izteikti tendenciozus rakstus par LTF. Netrūka arī viena otra samontēta foto. Aktīvi rosījās cilvēki, kuŗi meklēja (un, saprotams, atrada!) iekšējos ienaidniekus, nezin ko vēlējas panākt, pat mēģināja no mums pārņemt Toronto Latviešu centra celtniecību un vadību. Manuprāt, pašā Toronto nebija vajadzīgi čekas aģenti, lai sakultu sabiedrību...

Kāda loma jūsu tapšanā par to, kas esat, ir mātei Austrai Liepiņai? Kas noticis ar viņas arhīvu?

Savas aizņemtības dēļ neesmu paspējis arhīvu pilnīgi izpētīt. Pie manis glabājas liela paka ar tēva un mātes vēstulēm, ko viņi viens otram rakstījuši kara laikā (tēvs bija Leģionā). Daudz kas no mammas rakstītā ir publicēts, turklāt pirms pārcelšanās no Anglijas uz Latviju viņa pat cītīgi visu sašķiroja. Arhīvi nav lieli.

Mammās ietekme? Nezinu, varbūt tā lielākā ir no mana vecāteva Jēkaba Alksņa (medicīnas profesors, slavens chirurģs, apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. – red.) ietekme. Jā, Austrai bija strādīga, neatlaidīga, stingra, dažkārt skarba, ista kurzemniece, no viņas esmu mantojis gan šīs pozitīvās, gan negatīvās īpašības. Un no stingrās mātes ēnas ir jāizaug... Austrai bija laba humora izjūta, un viņa uzjautrinājās, ka savulaik esot teikts: „Valdis, Austras Liepiņas dēls”, – bet vēlāk: „Austara, Valža Liepiņa māte”!

Cik ilgi esat pavisam Latvijā?

Būs grūti pateikt... Pirmo reizi ar Astrīdu, savu sievu, atbraucām jau 1976. gadā, lai pēc 31 gada satiktu tēvu, tad kopā ar ģimeni (divām meitām) 1985. gadā uz Dziesmu svētkiem. 1988. gadā lasīju lekcijas Latvijas Universitātē par brīvo tirgu jeb kapitālismu un stāstīju, ka patērētājs, pircējs ir „karalis” – noteicējs. Kopā ar partneriem nodibinājām pirmo *Volkswagen* firmas pārstāvību Baltijā, ja nemaldos, pirmo visā vēl Gorbačova laika Padomju Savienībā. 2005. gadā mani ievēlēja Rīgas domē. Pirms tam vadīju korporācijas *Lettonia* nama Rūpniecības ielā pārbūvi. Nodarbojos arī savā profesijā tirgus pētniecībā. Nodibināju Vēlēšanu reformas biedrību. Bet kopš 2011. gada esmu Saeimā.

Kā jūtaties LR Saeimā?

Dalītām jūtām. Var daudz panākt, darbojoties frakcijā, un manis pārstāvētās Reformu partijas frakcija tiešām ir vienota. Tas palīdz pieņemt līdzsvarotus

lēmumus, kas, protams, ne vienmēr visus pavisam apmierina, bet arī nevienam nekaitē. Politikā tā ir. Bet daudz var panākt arī cilvēks pats, ja vien ir stāja, argumenti, pārliecība. Es, piemēram, izsvītroju punktu frakcijas līgumā, kuŗā bija rakstīts – ja balso pret frakcijas lēmumu, deputātam jānoliek mandāts. Muļķīgs noteikums, kas šķēla frakciju. Nesaprotu, kas tobrīd rosīnāja tādu rakstīt – uztraukums, bailes zaudēt ietekmi? Īstenībā

Valdis Liepiņš: “Protams, ja politiķis kaut ko saka, tad viņš to saka ar zināmu mērķi, taču nedrīkst sagrozīt faktus, maldināt, melot. Un nedrīkst aizmirst, ka Latvija ir svarīgāka par visu. Tāpēc cīnos par vēlēšanu reģistra kārtības ieviešanu arī Saeimas vēlēšanās, jo tas ir viens no fundamentāliem veidiem, kā Latvijā uzlabot demokrātiskos procesus pašos pamatos. Ar nožēlu noskatos, kā daži deputāti cīnās pret šo ideju, kā cenšas izlāpīties ar neveikliem, samocītiem argumentiem un priekšlikumiem, lai nezaudētu manipulēšanas iespējas vēlēšanās. Cīnos pret populistisko ideju par tautas vēlēšanu prezidentu, jo manā ieskatā tās būtu sabiedrību šķēlošas vēlēšanas”

mūsu partija bija guvusi lielu panākumu – 22 vietas Saeimā! Un Valža Zatlera loma te ir milzīga.

Sliktā ziņa – mani Saeimā traucē zināms trulums, tuvredzīga domāšana, ko skaidroju kā mantojumu no padomju laikiem. Trūkst konsekvenču, lēmumu seku apsvēršanas, netrūkst populisma, kas gan pareizās devās politikā ir vajadzīgs. Piemēram, Valdim Dombrovskim piemīt pozitīvs populisms – cilvēki viņam tic, viņš ir izdarījis ļoti daudz, pat nevaru iedomāties, kur mēs tagad būtu bez Dombrovska. Un ir negatīvais populisms, kad daži deputāti čivina par visu un visur, kad ir skaidri redzama viņu vēlēšanās izpausties, pārspilēt, parasti – ar mērķi tikt „sarakstā” augšgalā, vadībā. Protams, ja politiķis kaut ko saka, tad viņš to saka ar zināmu mērķi, taču nedrīkst sagrozīt faktus, maldināt, melot. Un nedrīkst aizmirst, ka Latvija ir svarīgāka par visu. Tāpēc cīnos par

vēlēšanu reģistra kārtības ieviešanu arī Saeimas vēlēšanās, jo tas ir viens no fundamentāliem veidiem, kā Latvijā uzlabot demokrātiskos procesus pašos pamatos. Ar nožēlu noskatos, kā daži deputāti cīnās pret šo ideju, kā cenšas izlāpīties ar neveikliem, samocītiem argumentiem un priekšlikumiem, lai nezaudētu manipulēšanas iespējas vēlēšanās. Cīnos pret populistisko ideju par tautas vēlēšanu prezidentu, jo manā ieskatā tās būtu sabiedrību

lamentā vēlēšanās. Viss noritēja organizēti, bez kņadas. Es novēroju vēlēšanu iecirkņus Bolnisi apgabalā, dienvidrietumos no Tbilisi, – vienā no ekonomiski visvairāk atpalikušajiem un etniski raibākajiem Gruzijas reģioniem. Vienalga, kur novērojām, gruzīni, azeri un armēņi mums izrādīja sirsniņu un premtīnākšanu. Domājot par prezidenta kandidātiem, kļuva skaidrs, ka Giorgijus Margvelašvili ir marionete, kuŗ „menedžeris” būs līdzšinējais premjērministrs, miljardieris Bidzina Ivanašvili, kas ir vairāk orientēts uz Krieviju nekā rietumiem. Šais dienās viņš no premjēra amata atkāpsies un iecels savu pēcteci, lai tam un jaunajam prezidentam teiktu priekšā, kas jādara, kam jāpiekrit, kam ne. Par Margvelašvili – viņš ir filozofijas doktors, vienu gadu bijis izglītības ministrs. Vēlēšanu novērotāju sanāksmē klausījāmies viņa runu – sešu septiņu minūšu laikā Margvelašvili tā arī neko nepateica. Un, kad novērotāja no Ukrainas pajautāja, kā viņš izskaidro, ka prezidenta kandidāta pazīstamības līmenis ir zemāks nekā atbalstītāju līmenis, atbilde bija: manu vārdu varbūt neatceras, bet visi zina, ka jābalso par Nr. 41! Te nu ir „tautas vēlēts prezidents” – ar numuru, bez vārda. Jāievēro, arī tas, ka tautas antipatijas pret līdzšinējo prezidentu Saakašvili ir dziļas un stipras, un nebūt nav mākslīgi uzkurinātas, – viņš pats tās ir „sastrādājis”. Vēlēšanu nopietns ieguvums gan varēs būt tas, ka, cerams, izveidosies spēcīga opozīcija ar inteligento, pieredzējušo politiķi Dāvidu Bakradzi priekšgalā (viņš ieguva otru labāko rezultātu). Par Gruziju Eiropas Savienība šai fonā grūti runāt, jo vēl jau ir okupēta Abhāzija un Ziemeļosetija, vēl ir bēgļu problēmas un cilvēktiesību pārkāpumi. Un Gori pilsētā pie staļinisma muzeja atjauno pieminēti Staļinam. Ne NATO, ne ES šādu dalībvalsti nepieņem, taču tas nenozīmē, ka mums nevarētu būt labas partnerattiecības, lai noturētu Gruziju uz demokrātijas ceļa.

Ko novēlat Latvijai 95. dzimšanas dienā?

Lai būtu daudz labu sabiedroto, un lai Amerika mūs neaizmirst. Lai sabiedrotie būtu visos virzienos – ekonomikā, izglītībā, kultūrā, bet visvairāk, protams, mūsu drošības stiprināšanā – laikā, kad Krievija „rāda zobus” ne vien Baltijas valstīm, bet nu jau arī Zviedrijai un Somijai, Gruzijai, Moldovai, Ukrainai...

Lai *Saskaņas centrs* ātrāk atkratītos no Latvijai naidīgajiem deputātiem. Lai tad, kad Valsts svētku dienā viņi ienāk Saeimā ar Latvijas „krāsām” pie atloka, tā nevienam no viņiem nebūtu liekulība.

Lai beidzot politiskie procesi Latvijā noritētu normāli, lai būtu partiju spektrs – „kreisie”, „labējie”, liberāļi, nevis divi etniskas izcelsmes politiskie spēki, kam grūti atrast kopīgu valodu.

Nule bijāt novērotājs Gruzijas prezidenta vēlēšanās. Jūsu iespaids? Un vai Gruzija mums drīz pievienosies Eiropas Savienībā?

Prezidenta vēlēšanu gaita bija ļoti laba, labāka nekā pērnās par-

K. ZARIŅA PIEMIŅAI „Latvietis, kas izstāstīja stāstu par Latviju..”*

Šodien mēs jau dzirdējam par šī cilvēka darbošanos baznīcās labā un to, kā šī cilvēka vienkāršība un atsaucība spējusi mainīt ne vienu britu prātu un domāšanu.

Mans uzdevums šodien ir pastāstīt arī par to, ko Kārlis Zariņš diplomāta darbā paveicis mūsu valsts labā.

Goddevība pret savu valsti un tautu bija dzīves nostādne, kas pavādīja Kārli Zariņu viņa ikdienas darbībā, kuŗa pirmajās 1919. gada janvāra dienās, diplomātam atvadoties no Rīgas un aizbraucot uz Londonu, pārvērtā šī cilvēka dzīvesveidu un noteica viņa darbības raksturu.

Kārlis Zariņš diplomātisko darbību uzsāka 1919. gada janvārī, būdams Latvijas delegācijas atašejs Parīzes miera konferencē. Šeit arī aizsākās aktīvā diplomāta stāsts par Latviju, kuŗš kopā ar Z. A. Meierovicu tika veidots un stāstīts nemieru un kaŗu plosītajām valstīm. Tas nebija viegls uzdevums, un grūti pat iedomāties, cik reīžu diplomātiem nācās klauvēt pie britu durvīm un, tām aizveroties, vēlreiz tās atvērt.

Kad Latvijas valsts tika atzīta *de iure*, ārlietu dienests varēja iecelt diplomātiskos pārstāvjus

atbilstīgi starptautiskajām konvencijām. Kārlim Zariņam pirmajam no diplomātiskajiem pārstāvjiem 1921. gada 2. februārī tika piešķirts ārkārtējā sūtņa un pilnvarotā ministra rangs. Viņa ziņojumi Ārlietu ministrijai liecināja par labām novērošanas spējām, inteligenci un notikumu izpratni. Laikabiedru skatījumā Kārļa Zariņa diplomāta darbu sekmēja viņa cilvēciskās īpašības – iejutība, atsaucība, spēja veidot un uzturēt kontaktus.

No 1931. gada decembra līdz 1933. gada martam Kārlis Zariņš bija ārlietu ministrs. Valsti pārstāvēt saimnieciskajai depresijai, Kārlim Zariņam nācās samazināt ministrijas budžetu. Izdarot pārmaiņas ārlietu resora struktūrā un štātā, viņam izdevās saglabāt to kodolu un darbības spējas.

1933. gada jūlijā Kārlis Zariņš tika iecelts par sūtni Lielbritānijā. Latvijas Republikas Ministru kabinets 1940. gada 17. maija sēdē piešķīra Kārlim Zariņam ārkārtējās pilnvaras gadījumam, ja kaŗa apstākļos Latvijas valdībai nebūtu iespējams sazināties ar Latvijas diplomātiskajām konsulārajām pārstāvībām. Viņš tika pilnvarots dot saistošus rīkojumus

visām Latvijas pārstāvībām, atstādināt uz laiku no amata sūtņus, atcelt un pārcelt pārstāvību darbiniekus. Viņš bija tiesīgs rīkoties ar pārstāvību rīcībā esošajiem

valsts līdzekļiem, kustamo un nekustamo īpašumu.

Pēc PSRS kaŗaspēka daļu ienākšanas Latvijā 1940. gada 17. jūnijā Kārlis Zariņš uzņēmas valsts

kārtības pārmaiņu laikā K. Zariņš neapjuka, bet godprātīgi veica savu pienākumu pret valsti, darbodamies ārlietu dienestā. Tāpat kā visiem jaunās valsts diplomā-

Svētbrīdis. No kreisās mācītāja Eliza Zikmane, prāvests Andris Abakuks un bīskape Jana Jēruma-Grinberga

LR vēstnieks Lielbritānijā Andris Teikmanis uzrunā klausītājus

Izcilā Latvijas diplomāta Kārļa Zariņa piemiņai

LATVIJAS VĒSTNIECĪBA LONDONĀ

27. oktobra pēcpusdienā Londonā, Zviedru baznīcā, notika izcilajam Latvijas diplomātam un aktīvajam sabiedriskajam darbiniekam Kārlim Zariņam veltīts piemiņas dievkalpojums, ko rīkoja Latvijas vēstniecība sadarbībā ar Apvienoto Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzi.

Pēc svinīgā dievkalpojuma, kuŗā prāvests A. Abakuks, mācītāja E. Zikmane un bīskape Jana Jēruma Grinberga uzsvēra

K. Zariņa veikumu Baznīcās un tautiešu svešumā labā, Latvijas vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļrijas Apvienotajā Karalistē Andris Teikmanis savā runā stāstīja par K. Zariņa diplomātisko veikumu.

Piemiņas dievkalpojums un neformālā atceres pēcpusdiena bija sirsniņas pārpildīta. Par godu K. Zariņa dziedātprasmei (otrais tenors) Londonas latviešu koris L. Zobenā vadībā nodziedāja

divas dziesmas – A. Skultes „Lūgšana” un H. Pavasara „Viens vienīgs vārds”.

Šogad apīrt 80 gadi, kopš izcilais diplomāts, apīrinas vērtais sabiedriskais darbinieks un sūtnis Lielbritānijā Kārlis Zariņš uzsāka darbību Londonā. Latvijas Republikas sūtnis un vēlāk arī Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs K. Zariņš savu amatu veica līdz pat aizīšanai mūīžbā 1963. gadā.

diplomātiskā un konsulārā dienesta vadišanu Rietumos un to sekmīgi veica līdz mūīža beigām 1963. gada 29. aprīlī. Uz ārkārtējo pilnvaru pamata Kārlis Zariņš ar attiecīgo ārvalstu ārlietu resoru piekrišanu iecēla diplomātus Jūliju Feldmani (1949. gadā) un Arnoldu Spekki (1954. gadā) par pilnvarotajiem lietveīžiem – sūtniecības vadītājiem ASV, 1953. gadā atvēra diplomātisko pārstāvību Spānijā. Vairākās valstīs un starptautiskajās organizācijās Kārlis Zariņš iecēla diplomātiskā dienesta vadītāja pārstāvjus, bet Lielbritānijā un Sadraudzības valstīs – 24 goda konsulu darba veicējus (vietas izpildītājus); (*acting honorary consuls*). 1946. un 1950. gadā tika sasauktas sūtņū un latviešu trimdas organizāciju pārstāvjū apspīedes.

1949. gadā Kārlis Zariņš divas reizes apmeklēja Latvijas bēģļus noīmetnēs Rietumvācijā un 1952. gadā viesojās Kanādā un ASV. Pāvests Pījs XII 1950. gadā viņū pieņēma privātā audiencē. 1953. gadā Vašingtonā notika Kārļa Zariņa darba vizīte pie ASV valsts sekretāra Džona F. Dallesa un pieņemšana pie viceprezidenta Ričarda Niksona.

Otrā pasaules kaŗa beigās Kārli Zariņš nepagurstot rūpējās par bēģļiem no Latvijas, piedalījās trimdinieku sarīkojumos. Ar viņa aktīvu atbalstu 1950. gadā tika nodibināta Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā, bet gadu vēlāk latviešu trimdas organizācijas Eiropā apvienojās kopējā organizācijā – Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrā.

Diplomāta, valsts un sabiedriskā darbinieka Kārļa Zariņa laiks bija revolūciju, kaŗu, imperīju sabrukuma, Latvijas valsts dibināšanas un uzplaukuma, neatkarības un diemīžel arī nebrīves laiks. Un šajā visai fundamentālo pasaules

tiem, arī Kārlim Zariņam nācās apģūt diplomātijas pamatus un diplomātisko protokolu, mācīties svešvalodas.

Trīsdesmit gadus, kopš 1933. gada jūlijā, Kārlis Zariņš bija sūtnis Lielbritānijā. Okupācijas režīmu Latvijā radītās pārvaldes iestādes Kārlis Zariņš neatzina par likumīgām un nepakļāvās to rīkojumiem. Veicot Latvijas valstiskuma sargātāja misīju, Kārlis Zariņš pasaulei nemītīgi atģadināja – Latvijas Republika *de iure* joproģām pastāv! Ar savām aktivitātēm okupācijas gados viņš stiprināja tēvzemes un trimdas latviešu ticību Latvijas valstiskās neatkarības *de facto* atģaunošanai.

Kārļa Zariņa vienmēr aktīvo, vienmēr spraigo un panākumiem vainagoto diplomātisko darbu, kas norīsinājās vairākās zemēs, varam ar pilnām tiesībām nosaukt par viņa mūīža darbu, kas neīzdzēšami palīks ierakstīts Latvijas tautas vēstures lappusēs.

Kārļa Zariņa mūīža darbs ir bijis svarīgs un nozīmīgs posms Latvijas valstiskuma nepārtrauktībai. Un es īkvienam šeit klātesoģajam personīski īzsaku lielu pateīcību par to godu un cieņu, ko jūs ar savu klāīteni īzradāt šim Latvietim ar lielo burtu, latvietim, kas īzstāstīja pasaulei stāstu par Latviju, un es, citģejot K. Zariņa vārdus:

„... Lai jūs īetu kuŗp īedami, lai darītu ko darīdami, arvien atcerīeties, ka katrs jūsu labais vārds īr reīzē arī daudzināģjums Latvijai!” –

aicīnu – stāstīsim pasaulei labos stāstus par Latviju!

*LR vēstnieka Lielbritānijas un Īrijas Apvienotajā karalistē Andģa Teikmaņa runa (*saisīn.*) īzcilā Latvijas diplomāta Kārļa Zariņa piemiņas dievkalpoģumā Londonā š. g. 27. oktobrī.

Satikšanās Mores stāstos

Nemateriālās kultūras mantojuma diena

INESE RAUBIŠKE

Jau trešo gadu Latvijā tiek organizēta UNESCO nedēļa, kuŗas ietvaros īpaša uzmanība veltīta vietējā mantojuma un saglabāto tradīciju izcelšanai. Šogad oktobra nogalē arī Siguldas novada Mores pagastā norisinājās t. s. nemateriālās kultūras mantojuma dienas ar nobeiguma sarīkojumu tautas namā. Notikums savīlņoja daudzus pagasta iedzīvotājus, liekot iesaistīties tā norisē.

“Satikšanās Mores stāstos” – tā projekta autori nodēvēja sarīkojumu, kuŗā satikās teicēji, atmiņu vācēji, interesenti, mūzikanti, vietējie pagasta dzīves vadītāji, folkloras kopas “Senlejiņas” bērni ar dziesmotām veltēm teicējiem. Visus priecēja Mores bērnu zīmējumu izstāde “Īpašais manās mājās”, ko organizēja skolotāja Kristīne Gailīte. Īpašu uzmanību izpelnījās seno amatu priekšmetu un fotografiju ekspozīcija.

Šiem pagasta svētkiem ir ievēriņas cienīga priekšvēsture: Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisijas un “Sprīdīša skolas” vadītāja Margita Poriete, kuŗas dzimtas mājas atrodas Mores pagasta “Kalna Vaizuļos”, bija iecerējusi celt gaismā šo māju un tās apkārtnes vēsturi. Daudz atmiņu un

Dejo folkloras kopa “Senlejiņas” // Foto: Laura Kļaviņa

teiksmainu nostāstu par to bija atstājis Margitas tēvs Ādolfs Juris Porietis. Dēls Mārtiņš Urķis, vec-tēva ietekmēts, jau skolas gados uzņēmis filmu par “Kalna Vaizuļiem” un izstrādājis zinātniski pēt-niecisku darbu. Mores pagasta bibliotēkā glabājas Ādolfa Juŗa Porieša un Mārtiņa Urķa vāctais folkloras un vietvārdu materiāls. Tā kā uz “Kalna Vaizuļi” zemes atrodas zemgaļu senkapi (turklāt neskarti; arhαιologi lēš, ka tie varētu būt pat 2000 gadu veci), tad

pēc Margitas Porietes iniciatīvas norit darbs, lai senvietu iekļautu Valsts pieminekļu sarakstā. Kad Margitai vaicā, vai nav nesaprātīgi par neskartiem senkapiem tik plaši informēt sabiedrību, viņa atbild, ka Vaizuļu mežā mīt Vadātājs, kas aizstāv īpašumu no visa ļaunā.

Radās doma organizēt vēstures un kino festivālu, kuŗā rekonstruētu senvēstures notikumus un amatus, tos fiksētu video, lai tālāk jau veidotu filmu senvēstures izzi-nāšanai. Projekts saņēma Siguldas

novada domes Izglītības un kul-tūras komitejas financējumu, tā mērķi gan novirzot ne tik senā vēsturē – liekot uzsvāru uz Mores iedzīvotāju atmiņu stāstiem un amatu prasmi vākšanu, kā arī uz folkloras materiālu apzināšanu un populārizēšanu.

Tā nu vietējās folkloras kopas

tas ģimenēs no paaudzes paaudzē (maizes cepšana, vilnas un linu vērpšana, īpaša zeķes papēža adīšana, cigoriņu kafijas gatavošana). Cilvēki atcerējas pārdzīvotās kara šausmas, nežēlīgās Mores kaujas, kas iemūžinātas arī piemiņas akmeņi – Toronto Daugavas Vanagu velte – leģionāru kapos Roznēnos.

Sarīkojuma dalībniekus sagaida, radot senatnīgu noskaņu, bundzi-nieks – etnochoreografs Ernests Spičs un dūdinieks Imants Ozoliņš // Foto: Laura Kļaviņa

“Senlejiņas” bērni apguva Mores pagasta un tā apkārtnes dziesmas, rotaļas, teikas, skaitāmpantus. Mores pagasta pašvaldības vadītāja Zenta Bite palīdzēja, sazinoties ar teicējiem, darbā iesaistījās Mores pagasta Tautas nama vadītāja Sintija Laizāne, Mores pagasta pamatskolas direktore Gundega Pētersone un bibliotēkas vadītāja Ivonna Kļaviņa.

“Senlejiņas” vadītājas – etnografe Indra Čekstere un Daiga Kļaviņa kopā ar Margitu Porieti apbraukāja teicējus starp Sudas purvu un Nītaures siliem. Tika aptaujāti 26 teicēji, bet intervijās aktīvi iesaistījās arī viņu ģimenes locekļi. Dokumentējot visu dzirdēto, uzklau-sīja dzīvesstāstus, iepazīna ciltskokus, pierakstīja nostāstus par Mores pagasta muižām, skolu, uz-zināja jaunus vietvārdus, apzināja senas amatu prasmes, kas manto-

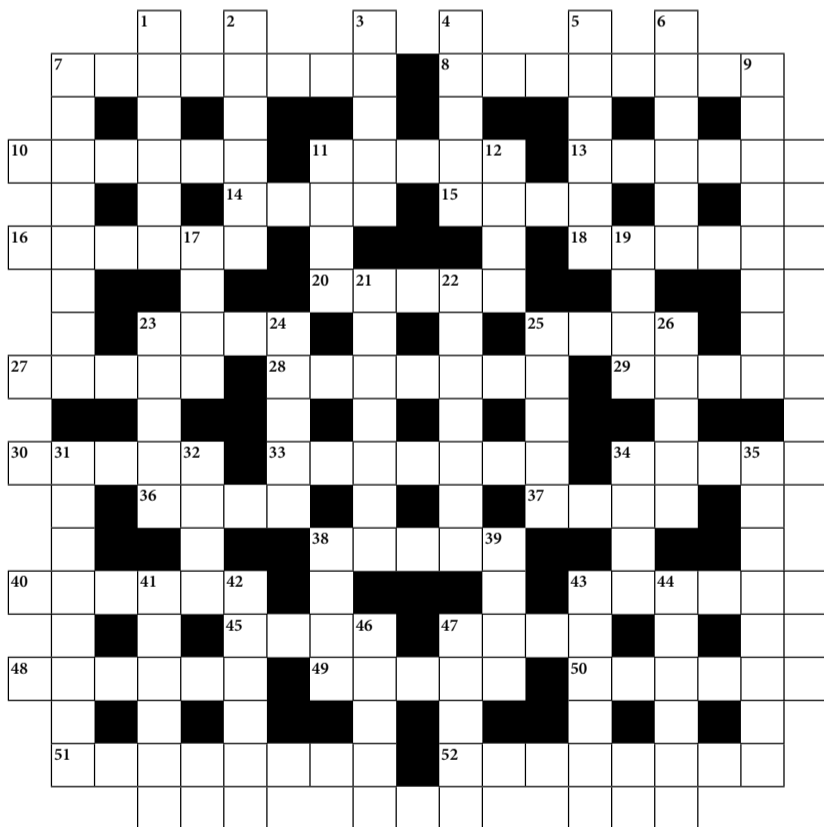
Cilvēki stāstīja par izsūtīšanas lai-ku, ar pateicību pieminēja kaimiņus, radus un draugus, kas glā-buši citus, brīdinot par izvešanu. Ziņu kaimiņiem par izvešanām deva Alma Bērziņa un Elza Lāce.

Pagastā dzīvo no Sibīrijas izsūtījuma atgriezušies cilvēki, kas atkal apmetušies dzimtas mājās, bet ir tādi, kas dzīvesvietu atraduši vismaz netālu no tēva mājām, – tā saglabājot piederību savai zemei. Rūta Kupce atgriezies Morē no trimdas ASV. Senču mājas bijušas pilnīgi nopostītas, un Rūta uzcē-lusi jaunu māju, lai varētu dzīvot dzimtenē.

Visi šie atmiņu stāsti, papildināti ar vecām atmiņu fotografijām, neparasti siltajā rudens dienā vienoja Mores pagasta ļaudis. Daži no viņiem varbūt pēc daudziem gadiem tikai tagad tā īsti satikās un atkal pazina cits citu.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

dzīvnieks. 19. Valsts galvas-pilsēta Eiropā. 21. Plāni neraudzētas mīklas sausiņi. 22. Novada centrs Latvijā. 23. Sala Vidusjūrā. 24. Detaļa būvkoku sastiprināšanai. 25. Ļoti vecas. 26. Mīlestības dievs seno romiešu mīto-lōģijā. 31. Apdzīvota vieta Priekuļu novadā. 32. Stīgu mūzikas instruments. 34. Sievietes vārds (sept.). 35. Ērtības. 38. Apdzīvota vieta Ventspils novadā. 39. Augu un dzīvnieku sistēmatikas pamatvienība. 41. Trīs likte-ņa dievietes sengrieķu mīto-lōģijā. 42. Soda veids. 43. Dārgakmeņu masas mēr-vienība. 44. Šauras kārtis ap-malēm, ietvariem. 46. Nelielas čūliņas uz mutes gļot-ādas dažu slimību gadīju-mā. 47. Apūdeņošanas ka-nāļi Vidusāzijā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 41) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kandava. 5. Ku-teris. 9. Rumba. 11. Risks. 12. Ele-ja. 13. Izrāt. 14. Etalons. 15. Uz-skats. 16. Trops. 17. Elpvads. 21. Spektrs. 25. Kūrjers. 26. Paldies. 28. Pelavas. 31. Galerts. 34. Kalla. 35. Stacija. 37. Lamatas. 39. Tauta. 40. Krēms. 41. Stīga. 42. Veikt. 43. Skarene. 44. Saslapt.

Stateniski. 1. Kūrzeme. 2. Nas-ta. 3. Aksioma. 4. Arpists. 5. Kak-tuss. 6. Tieksme. 7. Rieva. 8. Skausts. 10. Marmors. 18. Likme. 19. Vārpa. 20. Diena. 22. Palma. 23. Kliķe. 24. Rasēt. 27. Melnumi. 28. Pasekls. 29. Veiksme. 30. Ska-tuve. 31. Galants. 32. Lemesis. 33. Sastapt. 36. Arēna. 38. Teika.

Līmeniski. 7. Likumdošanas iestāde ASV. 8. Nepieklājīgs cil-vēks. (sar.). 10. Pozitīvs intensīvs emocionāls stāvoklis. 11. Apgais-mošanas ierīce. 13. Pants, kas sa-stāv no astoņām rindām. 14. Lieli papagaiļu dzimtas putni. 15. Va-rēt. 16. Izstādes. 18. Mirdzošs ap-lis ap cilvēka galvu reliģiskā glez-nā. 20. Amarīļļu dzimtas augs (dzimtene – Meksika). 23. Banāls, bezgaumīgs mākslas darbs. 25. Lašu dzimtas zivs. 27. Izmiris brie-žu dzimtas dzīvnieks. 28. Apdzī-vota vieta Aizputes novadā. 29. Gaujas pieteka. 30. Ievērojamas personas pavadoņi. 33. Skatlogs. 34. Valsts Āzijas DR. 36. Rīta dziesma trubadūru dzejā. 37.

Sēdeklis. 38. Dzelonāinas nezāles. 40. Pilsēta Francijas ZA. 43. Tituls vairākās muhamedāņu zemēs. 45. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 47. Pilsēta Indijas ziemeļos. 48. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 49. Blēdīgs darījums. 50. Valsts pārvaldes nozare. 51. Riskants pasākums. 52. Vācu rakstnieks (1899-1974).

Stateniski. 1. Dot. 2. Ļoti skaid-ri uztveramas, spilgtas. 3. Kuģu piestātnes. 4. Akūta infekcijas sli-mība. 5. Valsts Afrikas dienvidos. 6. Rīks pēršanai. 7. Valsts galvas-pilsēta Dienvidamerikā. 9. Pakļaut nepaklausīgu dzīvnieku. 11. Ka-mieļu dzimtas dzīvnieks. 12. Vīto-lu dzimtas koks. 17. Kukaiņēdājs

ZIŅAS ĪSUMĀ

Latvijas Dabas muzejā līdz 31. decembrim apskatāma jubilejas fotoizstāde Slīterei 90. Dabas muzeja zoolōģijas ekspozīcijā apmeklētājus priecē 90 labākie Slīteres nacionālā parka jubilejai veltītā foto-konkursa darbi ar parka ainavām.

Lauku tūrisma asociācija „Lauku ceļotājs” oktobra beigās Igates pili svinēja 20 gadu jubileju. Tika pasniegtas arī kultūras zīmes „Lat-viskais mantojums” 16 lauku tūrisma uzņēmējiem no Latvijas reģio-niem. Zīmi piešķir kopš 2013. gada sadarbībā ar LR Kultūras ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību.

Rēzeknes dzelzceļa stacijā 8. novembrī ieradīsies Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) studentu un mācībspēku grupa, kas rīko akciju „RSU Veselības ekspresis”. Mediķi tiksies ar Rēzeknes slimnīcas pārstāvjiem un pārrunās sadarbības iespējas, kā arī piedalīsies diskusijā ar vietējiem skolēniem par augstākās izglītības lomu sekmīgas karjēras veidošanā.

Lattelecom projektam Pieslēdzies, Latvija!, kas veica bezmaksas da-toru lietošanas apmācību senioriem, **aprit 5 gadi.** Apmācīti vairāk nekā 17 000 senioru (pēc 50 gadiem) visā Latvijā. Vecākā projekta dalībiece bija 95 g. v. Lidija Burčaka no Talsiem, kuŗa ar lielu aizrautību sekmīgi pārvarējusi visus trīs apmācību līmeņus.

Rēzeknes Māmiņu klubs līdz 1. decembrim sadarbībā ar radošo „Sirds siltuma darbnīcu” rīko **labdarības akciju „Radīsim Sirds siltumu”.** Rokdarbnieces adīs zeķītes, cepurītes, sedziņas Rēzeknes slimnīcas Dzemdību nodaļas mazuliem.

Viesītes novada pašvaldības Sociālā dienesta ēkā 22. oktobrī ar Borisa un Ināras Teterevu labdarības fonda fināciālu atbalstu atvērta zupas virtuve. Mazturīgiem iedzīvotājiem būs iespējams saņemt siltu maltīti otrdienās un ceturtdienās. Fonda piešķirtais fināncējums zupas virtuves darbību nodrošinās līdz 2014. gada maijam.

Salaspils pilsētās 20. dzimšanas dienā 16. novembrī atklās jaunu Sporta halli. Tikš iedegta simboliska lāpa, un būs krāšņa uģuņošana. 16. un 17. novembrī hallē notiks Latvijas handbola meistarsacīkšu virslīgas spēles. Turklāt 17. novembra spēles varēs vērot TV tiešraidē.

Īsziņas sagatavoja **Valija Berkina**

VAI ŠĪS GRĀMATAS JAU IR JŪSU GRĀMATPLAUKTĀ?

Z. fon Fēgezaka grāmatas „Senči un pēcteči” un „Baltiešu gredzens”, kas pamatojoties uz dokumentiem, vēstī par baltvāciešu dzīvi Latvijā un viņu kultūras mantojumu, varat iegādāties Latvijas grāmattirdzniecības vietās, arī Okupācijas mūzeja grāmatu galdā un www.gramata24.lv

Redakcija mīļuprāt jums šos greznos izdevumus izsūtīs pa pastu. Maksa par katru, ieskaitot pasta izdevumus, uz ASV – USD 56,-, uz Eiropas valstīm – Euro 35,-.

Sazinieties ar redakciju; tālr. - +371 67326761, + 371 29439423, e-pasts: redakcija@laiks.us

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Pārdod dzīvokli Rīgā, Merķeļa ielā starp Barona un Marijas ielām, 900 m no stacijas.
165 kv² m otrā stāvā, labā stāvoklī. EUR 145 000.
Tuvāka informācija – Valdis Vinkels 8607422802.

LATVIJAS VALSTS PROKLAMĒŠANAS 95 GADU ATCERE

PRIEDAINĒ

Svētdien, 17. Novembrī, plkst. 1 pm
Svētbrīdis – Māc. Ieva Pušmucāne Kineyko
Svētku runu teiks Dr. Visvaldis Dzenis

KONCERTS Mineapoles folkloras ansamblis "TEIKSMA"

Vadītāja Elga Pone

Pēc koncerta saviesīgs vakars un silta bufete
Ieeja \$ 25 Informācija www.priedaine.com

SARĪKOJUMI

ANAPOLE (MD)

Merylanda Hall for the Creative Arts (801 Chase St, Annapolis, MD)

8. novembrī 19:30 un **9. novembrī** 20:00 Pēteris Vaska *Dona nobis pacem* korim un stīgām atskaņos 180 balsīgais *Annapolis Chorale*. Programmā: P.Vaska, G. Forē un L. Bernsteina mūzika. Info: www.artsmaryland.org tālr.: 410-263-1906.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

16. novembrī 18:00 Valsts svētku sarīkojums. Svētku runu teiks Pēteris Rācenis par tematu „Sveika, Latvija, šovasar!” Ieeja \$20, studentiem \$10, skolēniem un bērniem – brīva. Vakariņas groziņu veidā un bārs.

28. novembrī 12:00 un 15:00 Pateicības dienas pusdienas ALJAs kongresa dalībniekiem.

DETROITA (MI)

Detroitas Sv. Pāvila draudzes sabiedrisko notikumu ēka (30623 W Twelve Mile Rd, Farmington Hills, MI 48334).

17. novembrī 11:30 visu Detroitas latviešu organizāciju rīkots 18. novembra saviesīgs akts.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrība (531 N 7th Str, Philadelphia, PA 19123, pie *Spring Garden St.*)

16. novembrī 14:00 notiks Latvijas Valsts dibināšanas atceres akts un koncerts. Svētku runu teiks Amerikas Latviešu Apvienības (ALA) priekšsēde Anita Bataraga. Aktā piedalīsies Filadelfijas latviešu skolas audzēkņi. Koncertā dziedās latviešu tautas-

dziesmas ansamblis „Teiksma” no Mineapoles. Pēc koncerta būs vakariņas ar „Teiksma” vadītu kopdziedāšanu. Ieeja \$25 (tiem, kuri ierodas tautastērpā – \$15). Bērniem un studentiem ieeja brīva. Kopīgi rīk visas Filadelfijas latviešu organizācijas un draudzes.

7. decembrī 12:00 – 17:00 notiks gadskārtējais **Ziemsvētku Tirdziņš**. Gads jau ir apritējis, un ir atkal pienācis laiks pieteikties, lai piedalītos FBLB organizētajā tirdziņā. Ar dalībnieku palīdzību pagājušajā gadā Tirdziņš izdevās izcili labi! Mēs esam ļoti pateicīgi par jebkādu līdzdalību. Ja vēlaties piedalīties vai izpalīdzēt, lūdz, ziņojiet. Aiciniet arī savus draugus un paziņas, kuri vēlētos tirgoties vai palīdzēt Tirdziņa norisē. Paldies!

Ziemsvētku Tirdziņa rīcības komiteja: blbphilly@gmail.com

KLĪVLANDE (OH)
Apvienotās draudzes zāle (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107).

10. novembrī 12:30 notiks Klīvlandes Daugavas Vanagu apvienības 62. gada darbības atceres un Lāčplēšu piemiņas sarīkojums. Pēc svētbriža sekos svētku akts, godinot Lāčplēšu un citu varoņu piemiņu, kā arī konspektīva atskaite par apvienības 62 gadu darbību. Programmā tālāk paredzēti apsveikumi un apbalvojumi. Svētku koncertu sniegs „Toronto Trio”. Sekos mielasts. Dalības maksa \$ 20. Studentiem \$ 10, skolniekiem ieeja brīva. Ielūdz DV apvienība Klīvlandē.

LEKSIINGTONA (MA)
Hancock baznīcā (1912 Mass Ave, Lexington, MA) **9. novembrī** 19:30 *Labyrinth Choir* koncerts *Wanting Memories*. Koris dziedās Forē *Rekviēmu* un sastrādāsies ar

diviem Ņujorkas māksliniekiem: apgaismotāju Annu Etsuko Tsuri un mākslinieku Takashi Horisaki. Koŗa vadītāja: Anita Kuprisa; korī dzied Mārtiņš Aldiņš un Krisīte Skare. Biļetes pie ieejas \$20, pens.un stud.\$ 15. Info: www.labyrinthchoir.org/508-481-2453.

ŅUJORKA (NY)
9. novembrī 15:00 DV namā (115 W 183rd. St, Bronx, NY) Lāčplēšu dienas koncerts: Ieva Akuratere – balss; Matiss Akuraters – perkusijas; Leons Sējāns – ģitara. Ieeja \$25, bērniem atlaide. Pēc koncerta nama telpās varēs iegādāties pusdienas un atspirdzinājumus. Visus laipni ielūdz DV apv. Ņujorkā. Info: www.NYLatvian.org. Margērs Pinnis, tālr.: 917-747-2322, e-pasts: Margers-NY@gmail.com

10. novembrī pēc dievk., kuŗš sākas 10:00 Jonkeru baznīcā (254 Valentine Ln, Yonkers, NY), tiks šanās ar Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāju Solvitu Āboltiņu, kuŗa iepazīstinās Ņujorkas latviešus ar jaunākajiem notikumiem Latvijā. Solvita Āboltiņa ir arī valdošās politiskās partijas *Vienotība* valdes priekšsēde. Visi laipni lūgti!

16. novembrī 14:00 Jonkeru baznīcā Latvijas Valsts svētku akts. Svētku uzrunu teiks Dr. Guntis Šmidchens, Vašingtonas universitātes Baltiešu studiju programmas vadītājs. Koncertēs Ņujorkas latviešu koris. Sekos sadraudzības pēcpusdiena baznīcas lejas zālē ar uzkožamiem un dzerāmiem. Info: B.Pinnis, tālr.: 917-270-4786; e-pasts: pinnis@banet.net

(Turpināts 18. lpp.)

**IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI**

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

JURIS VALAINIS

Prāvests Boļeslavs Baginskis mūžībā

No Viļāniem, Latvijā, pienāca ziņa, ka 14. oktobrī no mums šķīries bijušais Čikāgas Aglonas Dievmātes draudzes prāvests Boļeslavs Baginskis, MIC, dzimis 1918. gada 9. janvārī Aglonas pagastā Latgalē.

Pēc Aglonas katoļu ģimnazijas beigšanas Boļeslavs Baginskis iestājās Mariāņu kongregācijā un 1942. gada 21. decembrī pēc Garīgā semināra beigšanas tika iesvētīts par priesteri. Pirmos savas priesterības gadus B. Baginskis, MIC, pavadīja Latgalē, kalpojot Viļānu draudzē par vikāru un vairākus mēnešus Nagļu draudzē par prāvestu. Tālākos dzīves gadus tēva Boļeslava, MIC, kalpošanas vieta ir Kurzemē.

Vācu karaspēkam atkāpjoties no Latvijas, klostera vadība tēvu Baginski nosūtīja uz Romu, kur viņš studēja Svētos Rakstus, iegūdam zinātnisko gradu *candidate ad doktorem*. Pēc *Biblicum* Universitātes beigšanas tēvs Boļeslavs tika nosūtīts uz Brazīliju, kur dažus gadus pavadīja Garīgajā Seminārā, pasniedzams Svēto Rakstu egzeģēzi.

Jau esot Brazīlijā, sākās tēva Baginska rūpes par pasaulē izkaisīto latviešu garīgo aprūpi. Pēc misijas beigšanas Brazīlijā Mariāņu kongregācijas vadība norīkoja viņu uz ASV, kur ar laiku tika dibināta Čikāgas Aglonas Dievmātes draudze un Dievmātes Debesīs uzņemšanas

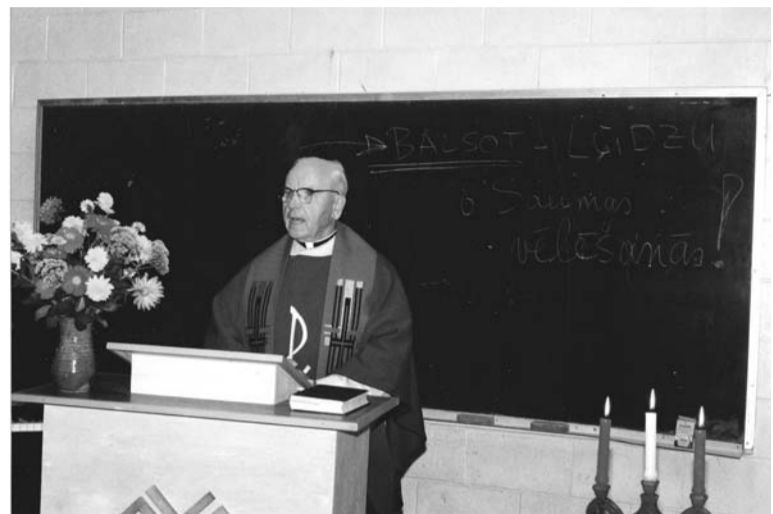
tēvu mariāņu klosteris 1964. gadā. Pēc Čikāgas Aglonas Dievmātes baznīcas slēgšanas 2007. g. decembrī, tēvs Baginskis atgriezās brīvajā Latvijā. Vēl šī gada 9. janvārī Viļānu draudzē tika svinētas divas lielas jubilejas – viņa 95 dzīves un 70 priesterības gadu jubileja. Pēdējā laikā viņa veselības stāvoklis pasliktinājās un šā gada 14. oktobrī pēc garas un Dievadruvāraženiņostrādātas dzīves Dievs aicināja viņu pie sevis.

Tēvs Baginskis 1957. gadā ASV iesaistījās katoļu saimes organizēšanā, jo līdz šim latviešiem kalpoja prāvests Bojārs, kas bija nodarbināts amerikāņu draudzēs un nevarēja pilnu laiku veltīt

latviešu katoļiem. Ar tēva Boļeslava atbraukšanu Čikāgā, kur jau dzīvoja viņa māte, divi brāļi un māsa ar ģimenēm, tēvs B. pilnīgi iesaistījās latviešu katoļu saimes organizēšanā. Kad tā pieauga, radās doma par savu baznīcu, un drīz vien, 1960. g. 20. decembrī, latvieši nopirka

sava baznīca. Turklāt prāvesta Baginska lielā rūpe bija latviešu mariāņu īpašums Vanda Vegā, Viskonsinā, kur vasarā ik svētdienu bija dievkalpojums un citi sabiedriski un kultūrāli pasākumi.

Turklāt vismaz divas reizes gadā viņš brauca uz patālām Minesotas dviņu pilsētām St.

savu dievnamu, kas kļuva par Čikāgas latviešu katoļu Aglonas Dievmātes draudzes mājvietu.

Uz Čikāgu pārcēlās arī citi mariāņu ordeņa tēvi – tēvs Grisāns Jāzeps, Dr. Staņislavs Skutāns, Viktors Čivzelis un ordeņa brālis Nikodems Ancāns.

Ar savas baznīcas iegādi, labām sabiedriskajām telpām un dinamisku prāvestu, draudzē attīstījās darbs un aktivitātes it sevišķi pirmajā posmā, jo baznīca bija jāpārbūvē savām vajadzībām. Līdztekus pienākumiem draudzē tēvs Boļeslavs bija aktīvs arī citos pasākumos. Izdeva draudzes informācijai "Aglonas vēstis", daudzkārt runāja Čikāgas latviešu Radio raidījumos un savā laikā arī „Amerikas Balsis” (*Voice of America*) raidījumos, dodot stiprinājumu tautiešiem okupētajā Latvijā. Bez draudzes darba tēvs Boļeslavs četrus gadus bijis Amerikas Latviešu katoļu apvienības (ALKA) prezidents un LKSSA "Dzintars" goda biedrs, viņš bija vienīgais latviešu katoļu priesteris Amerikā un Kanadā, kam bija sava draudze, kuŗai piederēja arī

Paulu/Mineapoli un reizēm uz citiem latviešu centriem, lai tur vadītu katoļu dievkalpojumus.

Čikāgā, varbūt labāk nekā citur, valda ļoti laba saprašanās un sadarbība starp visām konfesijām. Šajā ziņā prāvestam Baginskim ir liels nopelns. Tieši viņš bija ierosinājis šai sadarbībai, kuŗas rezultātā mums ir izveidota Draudžu sadarbības kopa, kas sanāk kopā vairākas reizes gadā, pārrunā un plāno dažādus kopīgus pasākumus.

Prāvesta lielākais sarūgtinājums un vilšanās bija, kad draudzes locekļi pēdējos gados kļuva kūtri un svētdienas dievkalpojumu apmeklēšana saruka, tas daļēji bija par iemeslu baznīcas slēgšanai un priestera Boļeslava aizbraukšanai uz Latviju 2007. gadā, kur viņš mūža nogali aktīvi pavadīja. Bez draudzes darba tēvs Boļeslavs četrus gadus bijis Amerikas Latviešu katoļu apvienības (ALKA) prezidents un LKSSA "Dzintars" goda biedrs, viņš bija vienīgais latviešu katoļu priesteris Amerikā un Kanadā, kam bija sava draudze, kuŗai piederēja arī

Lai Dieva miers viņam mūžībā!

Mūžībā aizgājis bijušais Amerikas Latviešu Katoļu apvienības valdes priekšsēdis

TĒVS BOĻESLAVS BAGINSKIS MIC

Dzimis 1918. gada 9. janvārī Aglonas draudzē,
miris 2013. gada 14. oktobrī Viļānos

Viņu mīļā piemiņā paturēs

AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBA

Mūžīgo mieru dodī, Kungs, viņam,
un mūžīgā gaismā lai atspīd viņam.

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

VALENTĪNS T. DĀBOLS MSC

Dzimis 1925. gada 18. maijā Elkšņos, Latvijā,
miris 2013. gada 15. septembrī Los Angeles, CA

Par viņu sēro

MEITA DACE AR ĢĪMENI
ALMA UN ROBERTS MEDNIS
RADI LATVIJĀ

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais radnieks

Minesotas Universitātes profesors, agronomijas zinātņu doktors

JĀNIS GRAVA

Dzimis 1920. gada 24. janvārī Vecgulbenē, Latvijā,
miris 2013. gada 23. oktobrī Siguldā, Latvijā

Viņu dārgā piemiņā paturēs

LAIMONIS UN BĪRUTA SPROĢI
UN MEITU ĢĪMENĒS

Lai mūsu draudzība un mīlestība
Tevi mūžībā pavada

No mums šķīries
vecbiedrs

VALENTĪNS T. DĀBOLS MSC

Dzimis 1925. gada 18. maijā Latvijā,
miris 2013. gada 15. septembrī USA

Sēro

STUDENTU VIENĪBA „AUSEKLIS”

Mūžībā aizsaukta mūsu mīļā

ĀRIJA KRIEVIŅŠ, dzim. AUDRIŅŠ

Dzimusī 1931. gada 20. jūlijā Rīgā,
mirusī 2013. gada 8. oktobrī Ņujorkā

Mīlestībā pieminot

AINA, ALEX, MELISSA UN SIBILLA

Mūžībā aizgājusi

MALDA SKAISTKALNS- DZELZKALNS (dib), dz. GOBA

Piemiņā patur
KORPORĀCIJA SPĪDOLA

